II

(Ne teisėkūros procedūra priimami aktai)

REGLAMENTAI

KOMISIJOS DELEGUOTASIS REGLAMENTAS (ES) 2019/897

2019 m. kovo 12 d.

kuriuo dėl rizika grindžiamo atitikties tikrinimo įtraukimo į I priedą ir aplinkos apsaugos reikalavimų įgyvendinimo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 748/2012

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS KOMISIJA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo,

atsižvelgdama į 2018 m. liepos 4 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2018/1139 dėl bendrųjų civilinės aviacijos taisyklių, ir kuriuo įsteigiama Europos Sąjungos aviacijos saugos agentūra, iš dalies keičiami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (EB) Nr. 2111/2005, (EB) Nr. 1008/2008, (ES) Nr. 996/2010, (ES) Nr. 376/2014 ir direktyvos 2014/30/ES ir 2014/53/ES bei panaikinami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (EB) Nr. 552/2004 ir (EB) Nr. 216/2008 bei Tarybos reglamentas (EEB) Nr. 3922/91 ([1]), ypač į jo 19 straipsnio 1 dalį,

kadangi:

(1) pagal Reglamento (ES) 2018/1139 77 straipsnį Europos Sąjungos aviacijos saugos agentūra (toliau – agentūra) valstybių narių vardu turi atlikti projektavimo, gamybos arba registravimo valstybės funkcijas ir užduotis, susijusias su projekto sertifikavimu. Pagal Reglamento (ES) 2018/1139 77 straipsnio 1 dalies a punktą kartu su 62 straipsnio 2 dalies a punktu agentūra turi priimti ir vertinti jai pateikiamas paraiškas ir išduoti atitinkamus pažymėjimus. Todėl agentūra turi nustatyti sertifikavimo pagrindą, taikomus aplinkos apsaugos reikalavimus ir tinkamumo naudoti duomenų sertifikavimo pagrindą ir apie juos pranešti pareiškėjui;

(2) pagal Komisijos reglamentą (ES) Nr. 748/2012 ([2]) agentūra turi išduoti pareiškėjui sertifikatą, kai jai įrodoma, kad sertifikuotinas gaminys atitinka taikytiną sertifikavimo pagrindą, kurį sudaro taikytinos tinkamumo skraidyti sertifikavimo specifikacijos ir aplinkos apsaugos reikalavimai. Tokius pažymėjimus siekiantys gauti pareiškėjai turi įrodyti visišką atitiktį visiems nustatyto sertifikavimo pagrindo aspektams. Pagal Reglamento (ES) 2018/1139 83 straipsnį agentūra pati arba padedama nacionalinių aviacijos institucijų ar kompetentingų organizacijų turi atlikti tyrimus, būtinus tam, kad įvykdytų su sertifikavimu susijusias savo užduotis. Agentūra įvertina paraiškas, bet nereikalaujama, kad ji visais atvejais pagal Reglamento (ES) 2018/1139 83 straipsnį atliktų išsamius tyrimus. Todėl siekiant veiksmingiau mažinti saugos riziką, kuri kyla atliekant atrankinius tyrimus, ir padidinti sertifikavimo proceso veiksmingumą, skaidrumą ir nuspėjamumą, turėtų būti pateikti tam tikri atrankos kriterijai, padedantys nustatyti, kuriuos atitikties įrodymo atvejus ir kiek išsamiai agentūra turėtų tikrinti. Tie kriterijai turėtų būti grindžiami Tarptautinės civilinės aviacijos konvencijos (toliau – Čikagos konvencija) 19 priede nustatytais saugos priežiūros ir valdymo principais;

(3) be to, pagal Reglamentą (ES) Nr. 748/2012 projektavimo organizacijos patvirtinimo turėtojai vietoj agentūros turi priimti tam tikrus su sertifikavimu susijusius sprendimus, laikydamiesi savo patvirtinimo sąlygų ir atitinkamų projekto užtikrinimo sistemos procedūrų. Remiantis patirtimi, susijusia su tomis galiojančiomis teisėmis, ir siekiant sumažinti administracinę naštą, o kartu atsižvelgiant į pavojų aviacijos saugai ir aplinkos apsaugos reikalavimus, projektavimo organizacijos patvirtinimo turėtojams taip pat turėtų būti suteikta teisė tvirtinti tam tikrus esminius tipo pažymėjimų pakeitimus ir išduoti tam tikrus papildomus tipo pažymėjimus. Siekiant apriboti

([1]) OL L 212, 2018 8 22, p. 1.
([2]) 2012 m. rugpjūčio 3 d. Komisijos reglamentas (ES) Nr. 748/2012, kuriuo nustatomos orlaivio tinkamumo skraidyti sertifikavimo, orlaivio ir susijusių gaminių, dalių bei prietaisų aplinkosauginio sertifikavimo, taip pat projektavimo ir gamybinių organizacijų sertifikavimo įgyvendinimo taisyklės (OL L 224, 2012 8 21, p. 1).

pavojų aviacijos saugai ir atsižvelgiant į aplinkos apsaugos reikalavimus, tos naujosios teisės turėtų būti susijusios tik su esminių ne itin naujoviškų pakeitimų sertifikavimu ir turėtų būti suteiktos tik tiems projektavimo organizacijos patvirtinimo turėtojams, kurie gali tomis naujosiomis teisėmis tinkamai naudotis. Gebėjimas tinkamai naudotis tomis teisėmis turėtų būti įrodomas patenkinamais veiklos rezultatais, gautais anksčiau panašius esminius pakeitimus tvirtinti kartu su agentūra;

(4) siekiant aiškumo, Reglamento (ES) Nr. 748/2012 I priedas turėtų būti iš dalies pakeistas, kad A skirsnyje būtų pateikti reikalavimai, taikomi tik pareiškėjams, siekiantiems gauti bet kurį pagal tą priedą išduotiną pažymėjimą, ir pagal tą priedą išduotų pažymėjimų turėtojams, o jo B skirsnyje būtų nustatyti tik kompetentingoms institucijoms, įskaitant agentūrą, taikomi reikalavimai;

(5) siekdami užtikrinti tinkamą tam tikrų orlaivių sistemų veikimą, kurio negalima patikrinti ant žemės, oro vežėjai, atlikę techninę priežiūrą, turėtų vykdyti bandomuosius skrydžius. Iš praeityje vykdant tokius skrydžius patirtų avarijų ar rimti incidentų matyti, kad tam tikri su technine priežiūra susiję bandomieji skrydžiai neturėtų būti vykdomi naudojantis tinkamumo skraidyti pažymėjimu (arba riboto galiojimo tinkamumo skraidyti pažymėjimu) – jiems vykdyti turėtų būti išduodamas leidimas skristi. Todėl į skrydžių, kuriuos galima vykdyti tik turint leidimą skristi, sąrašą turėtų būti įtraukti skrydžiai orlaiviais siekiant nustatyti jų gedimus arba po techninės priežiūros patikrinti vienos ar kelių sistemų, dalių arba prietaisų veikimą;

(6) reikėtų pašalinti tam tikrus Reglamento (ES) Nr. 748/2012 ir Reglamento (ES) 2018/1139 neatitikimus, susijusius su tipo sertifikavimo pagrindo turiniu ir pranešimų teikimo procesu;

(7) Reglamento (ES) 2018/1139 9 straipsnio 2 dalyje reikalaujama, kad triukšmo ir išmetamųjų teršalų kiekio atžvilgiu orlaiviai ir jų varikliai, oro sraigtai, dalys ir kilnojamoji įranga atitiktų aplinkos apsaugos reikalavimus, išdėstytus nuo 2018 m. sausio 1 d. taikytinuose Čikagos konvencijos 16 priedo I tomo 12 pakeitime ir II tomo 9 pakeitime, taip pat III tomo pirmajame leidime;

(8) todėl Reglamento (ES) Nr. 748/2012 I priedas turėtų būti pritaikytas prie Čikagos konvencijos 16 priede nustatytų aplinkos apsaugos reikalavimų. Čikagos konvencijos 16 priede nustatytos ir konkretiems varikliams ar orlaiviams taikytinos aplinkos apsaugos reikalavimų taikymo išimtys, todėl Reglamentu (ES) Nr. 748/2012 gamybinėms organizacijoms turėtų būti suteikta galimybė dėl aplinkos apsaugos reikalavimų taikymo išimčių kreiptis į savo kompetentingą instituciją;

(9) be to, siekiant išspręsti technines problemas, kylančias dėl standartų, rekomenduojamos praktikos ir atitinkamų orlaivių bei variklių sertifikavimo rekomendacijų taikymo, tam tikros Reglamento (ES) Nr. 748/2012 nuostatos turėtų būti iš dalies pakeistos taip, kad būtų aiškesnės;

(10) todėl Reglamentas (ES) Nr. 748/2012 turėtų būti atitinkamai iš dalies pakeistas;

(11) visoms susijusioms šalims būtina suteikti pakankamai laiko prisitaikyti prie šiuo reglamentu nustatytomis priemonėmis iš dalies pakeistos reguliavimo sistemos;

(12) šiame reglamente nustatytos priemonės pagrįstos agentūros nuomonėmis 07/2016 ([3]), 01/2017 ([4]) ir 09/2017 ([5]), paskelbtomis pagal Reglamento (ES) 2018/1139 76 straipsnio 1 dalį;

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

1 straipsnis

1) 1 straipsnio 2 dalis papildoma k punktu:

„k) tinkamumo naudoti duomenys – duomenys, kurie yra sudedamoji orlaivio tipo pažymėjimo, riboto galiojimo tipo pažymėjimo arba papildomo tipo pažymėjimo dalis ir kuriuos sudaro visi šie elementai:

i) būtiniausia pilotų tipo kvalifikacijos mokymo programa, įskaitant tipo kvalifikacijos nustatymą;

([3]) Nuomonė 07/2016. Reikalavimų dėl dalyvavimo masto įtraukimas į 21 dalį.
([4]) Nuomonė 01/2017. Su technine priežiūra susiję bandomieji skrydžiai.
([5]) Nuomonė 09/2017. CAEP/10 pakeitimų, susijusių su klimato kaita, išmetamaisiais teršalais ir triukšmu, įgyvendinimas.

ii) orlaivio patvirtinimo šaltinio duomenų, naudojamų objektyviam imituoklių tinkamumui pagrįsti, arba preliminarių duomenų, naudojamų jų preliminariam tinkamumui pagrįsti, taikymo srities apibrėžimas;

iii) būtiniausia už išleidimą atsakingų techninės priežiūros darbuotojų tipo kvalifikacijos mokymo programa, įskaitant tipo kvalifikacijos nustatymą;

iv) tipo arba varianto nustatymo keleivių salono įgulos reikmėms duomenys ir keleivių salono įgulai būtini žinoti tipo duomenys;

v) pagrindinis būtiniausios įrangos sąrašas;".

2) 9 straipsnyje įterpiama 4 dalis:

„4. Nukrypstant nuo 1 dalies, gamybinė organizacija gali kreiptis į kompetentingą instituciją dėl Reglamento (ES) 2018/1139 (*) 9 straipsnio 2 dalies pirmoje pastraipoje nurodytų aplinkos apsaugos reikalavimų taikymo išimčių.

(*) 2018 m. liepos 4 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/1139 dėl bendrųjų civilinės aviacijos taisyklių, ir kuriuo įsteigiama Europos Sąjungos aviacijos saugos agentūra, iš dalies keičiami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (EB) Nr. 2111/2005, (EB) Nr. 1008/2008, (ES) Nr. 996/2010, (ES) Nr. 376/2014 ir direktyvos 2014/30/ES ir 2014/53/ES bei panaikinami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (EB) Nr. 552/2004 ir (EB) Nr. 216/2008 bei Tarybos reglamentas (EEB) Nr. 3922/91 (OL L 212, 2018 8 22, p. 1)."

3) Reglamento (ES) Nr. 748/2012 I priedas iš dalies keičiamas pagal šio reglamento priedą.

2 straipsnis

Šis reglamentas įsigalioja dvidešimtą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Jis taikomas nuo *[Leidinių biuro prašome įrašyti datą: 9 mėnesiai nuo įsigaliojimo dienos]*, išskyrus 1 straipsnio 2 dalį ir priedo 11 punktą, 13–14 punktus, 23–26 punktus, 28 punktą, 30 punktą, 40 punkto 21.B.85 dalį ir 43 punktą – jie taikomi nuo *[Leidinių biuro prašome įrašyti įsigaliojimo datą]*.

Šis reglamentas yra privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Briuselyje 2019 m. kovo 12 d.

Komisijos vardu

Pirmininkas

Jean-Claude JUNCKER

PRIEDAS

Reglamento (ES) Nr. 748/2012 I priedas (21 dalis) iš dalies keičiamas taip:

1) turinys pakeičiamas taip:

„*Turinys*

21.1. Bendroji dalis

A SKIRSNIS. TECHNINIAI REIKALAVIMAI

A POSKYRIS. BENDROSIOS NUOSTATOS

21.A.1 Taikymo sritis

21.A.2 Kito asmens, kuris nėra paraišką išduoti pažymėjimą pateikęs asmuo arba pažymėjimo turėtojas, įsipareigojimas

21.A.3A Gedimai, veikimo sutrikimai ir defektai

21.A.3B Tinkamumo skraidyti reikalavimai

21.A.4 Projektavimo ir gamybos derinimas

B POSKYRIS. TIPO PAŽYMĖJIMAI IR RIBOTO GALIOJIMO TIPO PAŽYMĖJIMAI

21.A.11 Taikymo sritis

21.A.13 Teisė pateikti paraišką

21.A.14 Tinkamumo įrodymas

21.A.15 Paraiškos pateikimas

21.A.19 Pakeitimai, kuriuos padarius būtina gauti naują tipo pažymėjimą

21.A.20 Atitikties tipo sertifikavimo pagrindui, tinkamumo naudoti duomenų sertifikavimo pagrindui ir aplinkos apsaugos reikalavimams įrodymas

21.A.21 Tipo pažymėjimo arba riboto galiojimo tipo pažymėjimo išdavimo reikalavimai

21.A.31 Tipo projektas

21.A.33 Patikrinimai ir bandymai

21.A.35 Skrydžio bandymai

21.A.41 Tipo pažymėjimas

21.A.44 Turėtojo įsipareigojimai

21.A.47 Teisė perleisti

21.A.51 Galiojimo trukmė ir nepertraukiamas galiojimas

21.A.55 Duomenų tvarkymas

21.A.57 Vadovai

21.A.61 Nepertraukiamojo tinkamumo skraidyti nurodymai

21.A.62 Tinkamumo naudoti duomenų pateikimas

(C POSKYRIS – NETAIKOMAS)

D POSKYRIS. TIPO PAŽYMĖJIMŲ IR RIBOTO GALIOJIMO TIPO PAŽYMĖJIMŲ PAKEITIMAI

21.A.90A Taikymo sritis

21A.90B Standartiniai pakeitimai

21.A.91 Tipo pažymėjimo pakeitimų klasifikavimas

21.A.92 Teisė pateikti paraišką

21.A.93 Paraiškos pateikimas

21.A.95 Neesminio pakeitimo patvirtinimo reikalavimai

21.A.97 Esminio pakeitimo patvirtinimo reikalavimai

21.A.101 Tipo sertifikavimo pagrindas, tinkamumo naudoti duomenų sertifikavimo pagrindas ir aplinkos apsaugos reikalavimai, kuriais remiamasi atliekant esminį tipo pažymėjimo pakeitimą

21.A.105 Duomenų tvarkymas

21.A.107 Nepertraukiamojo tinkamumo skraidyti nurodymai

21.A.108 Tinkamumo naudoti duomenų pateikimas

21.A.109 Įsipareigojimai ir Europos dalių patvirtinimo ženklinimas

E POSKYRIS. PAPILDOMI TIPO PAŽYMĖJIMAI

21.A.111 Taikymo sritis

21.A.112A Teisė pateikti paraišką

21.A.112B Tinkamumo įrodymas

21.A.113 Paraiška išduoti papildomą tipo pažymėjimą

21.A.115 Esminių pakeitimų patvirtinimo papildomu tipo pažymėjimu reikalavimai

21.A.116 Teisė perleisti

21.A.117 Gaminio dalies, kuriai taikomas papildomas tipo pažymėjimas, pakeitimai

21.A.118A Įsipareigojimai ir Europos dalių patvirtinimo ženklinimas

21.A.118B Galiojimo trukmė ir nepertraukiamas galiojimas

21.A.119 Vadovai

21.A.120A Nepertraukiamojo tinkamumo skraidyti nurodymai

21.A.120B Tinkamumo naudoti duomenų pateikimas

F POSKYRIS. GAMYBA NETURINT GAMYBINĖS ORGANIZACIJOS PATVIRTINIMO

21.A.121 Taikymo sritis

21.A.122 Teisė pateikti paraišką

21.A.124 Paraiškos pateikimas

21.A.125A Atskirojo leidimo išdavimas

21.A.125B Pažeidimai

21.A.125C Galiojimo trukmė ir nepertraukiamas galiojimas

21.A.126 Gamybos tikrinimo sistema

21.A.127 Orlaivio bandymai

21.A.128 Orlaivio variklio ir oro sraigtų bandymai

21.A.129 Gamintojo įsipareigojimai

21.A.130 Atitikties pareiškimas

G POSKYRIS. GAMYBINĖS ORGANIZACIJOS PATVIRTINIMAS

21.A.131 Taikymo sritis

21.A.133 Teisė pateikti paraišką

21.A.134 Paraiškos pateikimas

21.A.135 Gamybinės organizacijos patvirtinimo suteikimas

21.A.139 Kokybės sistema

21.A.143 Aprašymas

21.A.145 Patvirtinimo reikalavimai

21.A.147 Patvirtintos gamybinės organizacijos pakeitimai

21.A.148 Vietos pakeitimai

21.A.149 Teisė perleisti

21.A.151 Patvirtinimo sąlygos
21.A.153 Patvirtinimo sąlygų pakeitimai
21.A.157 Tyrimai
21.A.158 Pažeidimai
21.A.159 Galiojimo trukmė ir nepertraukiamas galiojimas
21.A.163 Privilegijos
21.A.165 Turėtojo įsipareigojimai
H POSKYRIS. TINKAMUMO SKRAIDYTI PAŽYMĖJIMAI IR RIBOTO GALIOJIMO TINKAMUMO SKRAIDYTI PAŽYMĖJIMAI
21.A.171 Taikymo sritis
21.A.172 Teisė pateikti paraišką
21.A.173 Klasifikavimas
21.A.174 Paraiškos pateikimas
21.A.175 Kalba
21.A.177 Pakeitimas arba modifikacija
21.A.179 Teisė perleisti ir pakartotinis išdavimas valstybėse narėse
21.A.180 Patikrinimai
21.A.181 Galiojimo trukmė ir nepertraukiamas galiojimas
21.A.182 Orlaivio identifikavimas
I POSKYRIS. TRIUKŠMO PAŽYMĖJIMAI
21.A.201 Taikymo sritis
21.A.203 Teisė pateikti paraišką
21.A.204 Paraiškos pateikimas
21.A.207 Pakeitimas arba modifikacija
21.A.209 Teisė perleisti ir pakartotinis išdavimas valstybėse narėse
21.A.210 Patikrinimai
21.A.211 Galiojimo trukmė ir nepertraukiamas galiojimas
J POSKYRIS. PROJEKTAVIMO ORGANIZACIJOS PATVIRTINIMAS
21.A.231 Taikymo sritis
21.A.233 Teisė pateikti paraišką
21.A.234 Paraiškos pateikimas
21.A.235 Projektavimo organizacijos patvirtinimo išdavimas
21.A.239 Projekto užtikrinimo sistema
21.A.243 Duomenys
21.A.245 Patvirtinimo reikalavimai
21.A.247 Projekto užtikrinimo sistemos pakeitimai
21.A.249 Teisė perleisti
21.A.251 Patvirtinimo sąlygos
21.A.253 Patvirtinimo sąlygų pakeitimai
21.A.257 Tyrimai
21.A.258 Pažeidimai
21.A.259 Galiojimo trukmė ir nepertraukiamas galiojimas
21.A.263 Privilegijos
21.A.265 Turėtojo įsipareigojimai

K POSKYRIS. DALYS IR PRIETAISAI

21.A.301 Taikymo sritis

21.A.303 Taikomų reikalavimų laikymasis

21.A.305 Dalių ir prietaisų patvirtinimo išdavimas

21.A.307 Dalių ir prietaisų atidavimas įmontuoti

(L POSKYRIS – NETAIKOMAS)

M POSKYRIS. REMONTAI

21.A.431A Taikymo sritis

21A.431B Standartinis remontas

21.A.432A Teisė pateikti paraišką

21.A.432B Tinkamumo įrodymas

21.A.432C Remonto projekto patvirtinimo paraiška

21.A.433 Remonto projekto patvirtinimo reikalavimai

21.A.435 Remonto projektų klasifikavimas ir patvirtinimas

21.A.439 Remonto dalių gamyba

21.A.441 Remonto atlikimas

21.A.443 Apribojimai

21.A.445 Neatitaisyta žala

21.A.447 Duomenų tvarkymas

21.A.449 Nepertraukiamojo tinkamumo skraidyti nurodymai

21.A.451 Įsipareigojimai ir Europos dalių patvirtinimo ženklinimas

(N POSKYRIS – NETAIKOMAS)

O POSKYRIS. TAIKANT EUROPOS TECHNINIO STANDARTO SPECIFIKACIJĄ IŠDUODAMI LEIDIMAI

21.A.601 Taikymo sritis

21.A.602A Teisė pateikti paraišką

21.A.602B Tinkamumo įrodymas

21.A.603 Paraiškos pateikimas

21.A.604 Pagalbinės jėgainės (APU) leidimo išdavimas taikant Europos techninio standarto specifikaciją (ETSO)

21.A.605 Duomenų reikalavimai

21.A.606 ETSO leidimo išdavimo reikalavimai

21.A.607 Privilegijos išduoti leidimą taikant ETSO

21.A.608 Deklaracija apie projektą ir darbinius parametrus

21.A.609 Leidimų, išduotų taikant ETSO, turėtojų įsipareigojimai

21.A.610 Nuokrypių patvirtinimas

21.A.611 Projektų pakeitimai

21.A.613 Duomenų tvarkymas

21.A.615 Agentūros atliekamas patikrinimas

21.A.619 Galiojimo trukmė ir nepertraukiamas galiojimas

21.A.621 Teisė perleisti

P POSKYRIS. SKRYDŽIO LEIDIMAS

21.A.701 Taikymo sritis

21.A.703 Teisė pateikti paraišką

21.A.705 Kompetentinga institucija

21.A.707 Paraiška išduoti skrydžio leidimą

21.A.708 Skrydžio sąlygos

21.A.709 Paraiška patvirtinti skrydžio sąlygas

21.A.710 Skrydžio sąlygų patvirtinimas

21.A.711 Skrydžio leidimo išdavimas

21.A.713 Pakeitimai

21.A.715 Kalba

21.A.719 Teisė perleisti

21.A.721 Patikrinimai

21.A.723 Galiojimo trukmė ir nepertraukiamas galiojimas

21.A.725 Skrydžio leidimo atnaujinimas

21.A.727 Skrydžio leidimo turėtojo įpareigojimai

21.A.729 Duomenų tvarkymas

Q POSKYRIS. GAMINIŲ, DALIŲ IR PRIETAISŲ ŽENKLINIMAS

21.A.801 Gaminių ženklinimas

21.A.803 Ženklinimo duomenų tvarkymas

21.A.804 Dalių ir prietaisų ženklinimas

21.A.805 Kritinių dalių ženklinimas

21.A.807 Europos techninio standarto specifikaciją (ETSO) atitinkančių orlaivio elementų ženklinimas

B SKIRSNIS. KOMPETENTINGŲ INSTITUCIJŲ PROCEDŪROS

A POSKYRIS. BENDROSIOS NUOSTATOS

21.B.5 Taikymo sritis

21.B.20 Kompetentingos institucijos įsipareigojimai

21.B.25 Kompetentingos institucijos organizacinei struktūrai taikomi reikalavimai

21.B.30 Dokumentais nustatytos procedūros

21.B.35 Organizacijos struktūros ir procedūrų pakeitimas

21.B.40 Ginčytinų klausimų sprendimas

21.B.45 Ataskaitos rengimas ir bendradarbiavimas

21.B.55 Duomenų tvarkymas

21.B.60 Tinkamumo skraidyti reikalavimai

B POSKYRIS. TIPO PAŽYMĖJIMAI IR RIBOTO GALIOJIMO TIPO PAŽYMĖJIMAI

21.B.70 Sertifikavimo specifikacijos

21.B.75 Specialios sąlygos

21.B.80 Tipo sertifikavimo pagrindas, kuriuo remiamasi išduodant tipo pažymėjimą arba riboto galiojimo tipo pažymėjimą

21.B.82 Tinkamumo naudoti duomenų sertifikavimo pagrindas, kuriuo remiamasi išduodant orlaivio tipo pažymėjimą arba riboto galiojimo tipo pažymėjimą

21.B.85 Tipo pažymėjimui arba riboto galiojimo tipo pažymėjimui taikytinų aplinkos apsaugos reikalavimų ir sertifikavimo specifikacijų nustatymas

21.B.100 Dalyvavimo mastas

21.B.103 Tipo pažymėjimo arba riboto galiojimo tipo pažymėjimo išdavimas

(C POSKYRIS – NETAIKOMAS)

D POSKYRIS. TIPO PAŽYMĖJIMŲ IR RIBOTO GALIOJIMO TIPO PAŽYMĖJIMŲ PAKEITIMAI

21.B.105 Tipo sertifikavimo pagrindas, aplinkos apsaugos reikalavimai ir tinkamumo naudoti duomenų sertifikavimo pagrindas, kuriais remiamasi atliekant esminį tipo pažymėjimo pakeitimą

21.B.107 Tipo pažymėjimo pakeitimo patvirtinimo išdavimas

E POSKYRIS. PAPILDOMI TIPO PAŽYMĖJIMAI

21.B.109 Tipo sertifikavimo pagrindas, aplinkos apsaugos reikalavimai ir tinkamumo naudoti duomenų sertifikavimo pagrindas, kuriais remiantis išduodamas papildomas tipo pažymėjimas

21.B.111 Papildomo tipo pažymėjimo išdavimas

F POSKYRIS. GAMYBA NETURINT GAMYBINĖS ORGANIZACIJOS PATVIRTINIMO

21.B.120 Tyrimai

21.B.125 Pažeidimai

21.B.130 Atskirojo leidimo išdavimas

21.B.135 Atskirojo leidimo išlaikymas

21.B.140 Atskirojo leidimo pakeitimas

21.B.145 Atskirojo leidimo apribojimas, galiojimo sustabdymas ir jo panaikinimas

21.B.150 Duomenų tvarkymas

G POSKYRIS. GAMYBINĖS ORGANIZACIJOS PATVIRTINIMAS

21.B.220 Tyrimai

21.B.225 Pažeidimai

21.B.230 Pažymėjimo išdavimas

21.B.235 Nenutrūkstama priežiūra

21.B.240 Gamybinės organizacijos patvirtinimo pakeitimas

21.B.245 Gamybinės organizacijos patvirtinimo galiojimo sustabdymas ir jo panaikinimas

21.B.260 Duomenų tvarkymas

H POSKYRIS. TINKAMUMO SKRAIDYTI PAŽYMĖJIMAI IR RIBOTO GALIOJIMO TINKAMUMO SKRAIDYTI PAŽYMĖJIMAI

21.B.320 Tyrimai

21.B.325 Tinkamumo skraidyti pažymėjimų išdavimas

21.B.326 Tinkamumo skraidyti pažymėjimas

21.B.327 Riboto galiojimo tinkamumo skraidyti pažymėjimas

21.B.330 Tinkamumo skraidyti pažymėjimų ir riboto galiojimo tinkamumo skraidyti pažymėjimų galiojimo sustabdymas ir jų panaikinimas

21.B.345 Duomenų tvarkymas

I POSKYRIS. TRIUKŠMO PAŽYMĖJIMAI

21.B.420 Tyrimai

21.B.425 Triukšmo pažymėjimų išdavimas

21.B.430 Triukšmo pažymėjimų galiojimo sustabdymas ir jų panaikinimas

21.B.445 Duomenų tvarkymas

J POSKYRIS. PROJEKTAVIMO ORGANIZACIJOS PATVIRTINIMAS

K POSKYRIS. DALYS IR PRIETAISAI

(L POSKYRIS – NETAIKOMAS)

M POSKYRIS. REMONTAI

21.B.450 Tipo sertifikavimo pagrindas ir aplinkos apsaugos reikalavimai, kuriais remiantis išduodamas esminio remonto projekto patvirtinimas

21.B.453 Remonto projekto patvirtinimo išdavimas

(N POSKYRIS – NETAIKOMAS)

O POSKYRIS. TAIKANT EUROPOS TECHNINIO STANDARTO SPECIFIKACIJĄ IŠDUODAMI LEIDIMAI

21.B.480 ETSO leidimo išdavimas

P POSKYRIS. SKRYDŽIO LEIDIMAS

21.B.520 Tyrimai

21.B.525 Skrydžio leidimų išdavimas

21.B.530 Skrydžio leidimų panaikinimas

21.B.545 Duomenų tvarkymas

Q POSKYRIS. GAMINIŲ, DALIŲ IR PRIETAISŲ ŽENKLINIMAS

Priedėliai

I priedėlis. EASA 1 forma, oficialus išleidimo pažymėjimas;

II priedėlis. EASA 15a forma, tinkamumo skraidyti patikros pažymėjimas;

III priedėlis. EASA 20a forma, skrydžio leidimas;

IV priedėlis. EASA 20b forma, skrydžio leidimas (išduotas patvirtintų organizacijų);

V priedėlis. EASA 24 forma, riboto galiojimo tinkamumo skraidyti pažymėjimas;

VI priedėlis. EASA 25 forma, tinkamumo skraidyti pažymėjimas;

VII priedėlis. EASA 45 forma, triukšmo pažymėjimas;

VIII priedėlis. EASA 52 forma, orlaivio atitikties pareiškimas;

IX priedėlis. EASA 53 forma, išleidimo eksploatuoti pažymėjimas;

X priedėlis. EASA 55 forma, gamybinės organizacijos patvirtinimo pažymėjimas;

XI priedėlis. EASA 65 forma, atskirasis leidimas gaminti negavus gamybinės organizacijos patvirtinimo;

XII priedėlis. Skrydžio bandymų kategorijos ir susijusios bandomojo skrydžio įgulos kvalifikacijos 85.“;

2) 21.A.14 dalis iš dalies keičiama taip:

a) a punktas pakeičiamas taip:

„a) Pareiškėjas, siekiantis gauti tipo pažymėjimą arba riboto galiojimo tipo pažymėjimą, įrodo savo tinkamumą gaudamas projektavimo organizacijos patvirtinimą, kurį pagal J poskyrį išduoda agentūra.“;

b) c punktas pakeičiamas taip:

„c) Nukrypstant nuo a punkto, pareiškėjas gali įrodyti savo tinkamumą, pasirūpindamas, kad agentūra pripažintų pagal 21.A.15 dalies b punktą parengtą jo sertifikavimo programą, jei sertifikuotinas gaminys yra:

1. ELA1 orlaivis arba

2. ELA1 orlaivyje įmontuotas variklis arba oro sraigtas.“;

3) 21.A.15 dalis iš dalies keičiama taip:

a) b, c ir d punktai pakeičiami taip:

„b) Paraiškoje išduoti tipo pažymėjimą arba riboto galiojimo tipo pažymėjimą pateikiami bent pirminiai aprašomieji gaminio duomenys, nurodoma numatyta gaminio paskirtis ir naudojimo, dėl kurio gaminį prašoma sertifikuoti, rūšis. Be to, į ją įtraukiama atitikčiai įrodyti pagal 21.A.20 dalį naudojama sertifikavimo programa (arba ja papildoma pateikta pirminė paraiška), kurią sudaro:

1. išsamus tipo projekto aprašas, kuriame nurodomos visos sertifikuotinos konfigūracijos;

2. siūlomos eksploatacinės charakteristikos ir apribojimai;

3. numatyta gaminio paskirtis ir naudojimo, dėl kurio gaminį prašoma sertifikuoti, rūšis;

4. pasiūlymas dėl pirminio tipo sertifikavimo pagrindo, tinkamumo naudoti duomenų sertifikavimo pagrindo ir aplinkos apsaugos reikalavimų, parengtas atsižvelgiant į 21.B.80, 21.B.82 ir 21.B.85 dalyse nurodytus reikalavimus ir galimybes;

5. pasiūlymas dėl sertifikavimo programos išskaidymo į reikšmingas atitikties įrodymo veiklos ir duomenų grupes, įskaitant pasiūlymą dėl atitikties užtikrinimo priemonių ir susijusių atitikties dokumentų;

6. pasiūlymas dėl reikšmingų atitikties įrodymo veiklos ir duomenų grupių vertinimo, atsižvelgiant į nenustatytos rūšies neatitikties tipo sertifikavimo pagrindui, tinkamumo naudoti duomenų sertifikavimo pagrindui ar aplinkos apsaugos reikalavimams tikimybę ir į galimą tos neatitikties poveikį gaminio saugai ar aplinkos apsaugai. Siūlomame vertinime turi būti atsižvelgta bent į 21.B.100 dalies a punkto 1–4 papunkčiuose nurodytus elementus. Remiantis šiuo vertinimu, į paraišką įtraukiamas pasiūlymas dėl agentūros dalyvavimo tikrinant atitikties įrodymo veiklą ir duomenis ir

7. projekto įgyvendinimo grafikas, įskaitant pagrindinius tarpinius tikslus.

c) Atlikus sertifikavimo projekto pakeitimų, darančių poveikį bet kuriam iš b punkto 1–7 papunkčių, agentūrai pateiktą pirminę sertifikavimo programą pareiškėjas atnaujina.

d) Į paraišką orlaiviui išduoti tipo pažymėjimą arba riboto galiojimo tipo pažymėjimą įtraukiamas paraiškos priedėlis dėl tinkamumo naudoti duomenų patvirtinimo (arba juo papildoma pateikta pirminė paraiška).“;

b) įrašomi e ir f punktai:

„e) Paraiška išduoti didelio orlaivio ar didelio sukasparnio tipo pažymėjimą ar riboto galiojimo pažymėjimą galioja penkerius metus, o paraiška išduoti bet kokį kitą tipo pažymėjimą ar riboto galiojimo pažymėjimą – trejus metus, išskyrus atvejus, kai pateikdamas paraišką pareiškėjas įrodo, kad jo gaminio atitikčiai reikalavimams įrodyti ir jai deklaruoti reikia daugiau laiko, ir agentūra tam ilgesniam laikotarpiui pritaria.

f) Jeigu tipo pažymėjimas arba riboto galiojimo tipo pažymėjimas neišduotas arba akivaizdu, kad jis nebus išduotas per e punkte nustatytą laikotarpį, pareiškėjas gali:

1. pateikti naują paraišką ir užtikrinti atitiktį tipo sertifikavimo pagrindui, tinkamumo naudoti duomenų sertifikavimo pagrindui ir aplinkos apsaugos reikalavimams, kuriuos tos naujos paraiškos pateikimo dieną agentūra yra nustačiusi ir pranešusi pagal 21.B.80, 21.B.82 ir 21.B.85 dalis; arba

2. paprašyti pratęsti e punkte nustatytą laikotarpį ir pasiūlyti naują tipo pažymėjimo arba riboto galiojimo tipo pažymėjimo išdavimo datą. Tokiu atveju pareiškėjas užtikrina atitiktį tipo sertifikavimo pagrindui, tinkamumo naudoti duomenų sertifikavimo pagrindui ir aplinkos apsaugos reikalavimams, kuriuos pareiškėjo pasirinktiną dieną agentūra yra nustačiusi ir apie kuriuos yra pranešusi pagal 21.B.80, 21.B.82 ir 21.B.85 dalis. Tačiau ta data neturi būti ankstesnė už naują pareiškėjo pasiūlytą tipo pažymėjimo arba riboto galiojimo tipo pažymėjimo išdavimo datą ilgesniu nei penkerių metų laikotarpiu, jei teikiama paraiška išduoti didelio orlaivio arba didelio sukasparnio tipo pažymėjimą arba riboto galiojimo tipo pažymėjimą, o jei teikiama paraiška išduoti bet kokio kito tipo pažymėjimą ar riboto galiojimo tipo pažymėjimą – ilgesniu nei trejų metų laikotarpiu.“;

4) 21.A.16A dalis išbraukiama;

5) 21.A.16B dalis išbraukiama;

6) 21.A.17A dalis išbraukiama;

7) 21.A.17B dalis išbraukiama;

8) 21.A.18 dalis išbraukiama;

9) 21.A.20 ir 21.A.21 dalys pakeičiamos taip:

„21.A.20 **Atitikties tipo sertifikavimo pagrindui, tinkamumo naudoti duomenų sertifikavimo pagrindui ir aplinkos apsaugos reikalavimams įrodymas**

a) Po to, kai agentūra pripažįsta sertifikavimo programą, pareiškėjas įrodo atitiktį pagal 21.B.80, 21.B.82 ir 21. B.85 dalis agentūros nustatytam ir pareiškėjui praneštam tipo sertifikavimo pagrindui, tinkamumo naudoti duomenų sertifikavimo pagrindui bei aplinkos apsaugos reikalavimams ir nurodo agentūrai tos atitikties įrodymo priemones.

b) Pareiškėjas praneša agentūrai apie visus atitikties įrodymo proceso sunkumus ir per tą procesą įvykusius įvykius, kurie galėjo gerokai paveikti pagal 21.A.15 dalies b punkto 6 papunktį atliekamą rizikos vertinimą ar sertifikavimo programą arba dėl kurių gali tekti keisti agentūros dalyvavimo mastą, apie kurį prieš tai pranešta pareiškėjui pagal 21.B.100 dalies c punktą.

c) Pareiškėjas užregistruoja atitikties patvirtinamuosius faktus sertifikavimo programoje nurodytuose atitikties dokumentuose.

d) Baigęs visus atitikties įrodymo veiksmus pagal sertifikavimo programą, įskaitant patikrinimus ir bandymus pagal 21.A.33 dalį, taip pat po visų skrydžio bandymų pagal 21.A.35 dalį pareiškėjas pateikia pareiškimą, kuriame nurodo šiuos faktus:

1. pagal agentūros pripažintą sertifikavimo programą pareiškėjas įrodė atitiktį agentūros nustatytam ir praneštam tipo sertifikavimo pagrindui, tinkamumo naudoti duomenų sertifikavimo pagrindui bei aplinkos apsaugos reikalavimams, ir

2. nenustatyta jokios ypatybės arba charakteristikos, dėl kurios gaminį galėtų būti pavojinga naudoti pagal paskirtį, dėl kurios jį prašoma sertifikuoti.

e) Pareiškėjas pateikia agentūrai d punkte nurodytą atitikties pareiškimą. Jeigu pareiškėjas turi atitinkamą projektavimo organizacijos patvirtinimą, atitikties pareiškimas parengiamas pagal J poskyrio nuostatas ir pateikiamas agentūrai.

21.A.21 **Tipo pažymėjimo arba riboto galiojimo tipo pažymėjimo išdavimo reikalavimai**

a) Kad gautų gaminio tipo pažymėjimą arba, jei orlaivis neatitinka Reglamento (ES) 2018/1139 II priede nustatytų esminių reikalavimų, orlaivio riboto galiojimo tipo pažymėjimą, pareiškėjas:

1. įrodo savo tinkamumą pagal 21.A.14 dalį;

2. laikosi 21.A.20 dalies;

3. įrodo, kad variklis ir oro sraigtas, jei yra įmontuoti orlaivyje:

A) turi pagal šį reglamentą išduotą arba parengtą tipo pažymėjimą arba,

B) kaip įrodyta, atitinka būtiną saugiam orlaivio skrydžiui užtikrinti nustatytą orlaivio tipo sertifikavimo pagrindą ir aplinkos apsaugos reikalavimus, kuriuos nustatė ir apie kuriuos pranešė agentūra.

b) Nukrypstant nuo a punkto 2 papunkčio, pareiškėjo prašymu, įtrauktu į 21.A.20 dalies d punkte nurodytą pareiškimą, pareiškėjas turi teisę gauti orlaivio tipo pažymėjimą arba riboto galiojimo tipo pažymėjimą dar neįrodęs atitikties tinkamumo naudoti duomenų sertifikavimo pagrindui, jei pareiškėjas tą atitiktį įrodo iki dienos, kurią tokie duomenys faktiškai naudojami.“;

10) 21.A.23 dalis išbraukiama;

11) 21.A.31 dalies a punkto 4 papunktis pakeičiamas taip:

„4. visi kiti duomenys, kuriuos lyginant galima apibrėžti to paties tipo vėlesnių gaminių tinkamumą naudoti ir, jei taikoma, aplinkosaugos charakteristikas.“;

12) 21.A.33 dalis pakeičiama taip:

„21.A.33 **Patikrinimai ir bandymai**

a) (Rezervuota)

b) Prieš kiekvieną 21.A.20 dalyje reikalaujamo atitikties įrodymo proceso metu atliekamą bandymą pareiškėjas turi būti patikrinęs:

1. jei tai yra bandinys, kad:

i) medžiagos ir procesai deramai atitinka siūlomo tipo projekto specifikacijas,

ii) gaminių dalys deramai atitinka siūlomo tipo projekto brėžinius ir

iii) gamybos procesai, konstrukcija ir surinkimas deramai atitinka nurodytuosius siūlomame tipo projekte, ir

2. bandymų įranga ir bandymams naudotina matavimo įranga yra tinkama bandymams ir kalibruota pagal nustatytus reikalavimus.

c) Remdamasis pagal b punktą atliekamais patikrinimais pareiškėjas pateikia atitikties pareiškimą, kuriame nurodo visus galimus neatitikimus, taip pat paaiškinimą, kad tai nepaveiks bandymo rezultatų, ir leidžia agentūrai atlikti patikrinimą, jei, jos manymu, tai būtina to pareiškimo tikrumui patikrinti.

d) Pareiškėjas leidžia agentūrai:

1. peržiūrėti visus su atitikties įrodymu susijusius duomenis bei informaciją ir

2. stebėti ar atlikti bet kokį su atitikties įrodymu susijusį bandymą ar patikrinimą.

e) Dėl visų bandymų ir patikrinimų, kuriuos agentūra stebi ar atlieka pagal d punkto 2 papunktį:

1. pareiškėjas pateikia agentūrai c punkte nurodytą atitikties pareiškimą ir

2. nuo atitikties pareiškimo pateikimo pagal c punktą iki bandinio pateikimo agentūrai bandymams atlikti bandinys ar bandymų ir matavimo įranga negali būti keičiami taip, kad būtų padarytas poveikis atitikties pareiškimo tikrumui.“;

13) 21.A.41 dalis pakeičiama taip:

„21.A.41 **Tipo pažymėjimas**

Tipo pažymėjimas ir riboto galiojimo tipo pažymėjimas apima tipo projektą, naudojimo apribojimus, tipo pažymėjimo tinkamumo skraidyti ir variklio išmetalų duomenų lapą, taikytiną tipo sertifikavimo pagrindą ir aplinkos apsaugos reikalavimus, kurių laikymąsi užregistruoja agentūra, ir visas kitas taikytinose sertifikavimo specifikacijose ir aplinkos apsaugos reikalavimuose gaminiui nustatytas sąlygas arba apribojimus. Be to, orlaivio tipo pažymėjimas ir riboto galiojimo tipo pažymėjimas apima taikytiną tinkamumo naudoti duomenų sertifikavimo pagrindą, tinkamumo naudoti duomenis ir tipo pažymėjimo triukšmo duomenų lapą. Orlaivio tipo pažymėjimo ir riboto galiojimo tipo pažymėjimo duomenų lapas apima įrašus apie reikalavimų dėl išmetamo CO_2 kiekio laikymąsi, o variklio tipo pažymėjimo duomenų lapas apima įrašus apie reikalavimų dėl variklio išmetalų kiekio laikymąsi.“;

14) 21.A.91 dalis pakeičiama taip:

„21.A.91 **Tipo pažymėjimo pakeitimų klasifikavimas**

Tipo pažymėjimo pakeitimai skirstomi į neesminius ir esminius. Neesminis pakeitimas neturi didesnio poveikio masei, centruotei, konstrukciniam stiprumui, patikimumui, naudojimo charakteristikoms, tinkamumo naudoti duomenims ar kitoms gaminio tinkamumą skraidyti veikiančioms charakteristikoms arba jo aplinkosaugos charakteristikoms. Nedarant poveikio 21.A.19 dalies taikymui, visi kiti pakeitimai šiame poskyryje laikomi esminiais pakeitimais. Esminiai ir neesminiai pakeitimai tvirtinami atitinkamai pagal 21.A.95 arba 21.A.97 dalį ir tinkamai identifikuojami.“;

15) 21.A.93 dalis pakeičiama taip:

„21.A.93 **Paraiškos pateikimas**

a) Paraiška patvirtinti tipo pažymėjimo pakeitimą parengiama agentūros nustatyta forma ir pateikiama jos numatytu būdu.

b) Į paraišką įtraukiama atitikčiai įrodyti pagal 21.A.20 dalį naudojama sertifikavimo programa (arba ja papildoma pateikta pirminė paraiška), kurią sudaro:

1. pakeitimo aprašymas, kuriame nurodoma:

i) tipo pažymėjime nurodyta (-os) gaminio konfigūracija (-os), kuri (-ios) keičiama (-os);

ii) visos tipo pažymėjime nurodytos gaminio sritys (įskaitant patvirtintus vadovus), kurios keičiamos arba kurioms daro poveikį pakeitimas, ir

iii) visi būtini tinkamumo naudoti duomenų pakeitimai, jei pakeitimas daro poveikį tinkamumo naudoti duomenims;

2. informacija apie pakartotinius tyrimus, kuriuos būtina atlikti, kad būtų įrodyta pakeitimo ir sričių, kurioms pakeitimas daro poveikį, atitiktis tipo sertifikavimo pagrindui, tinkamumo naudoti duomenų sertifikavimo pagrindui ir aplinkos apsaugos reikalavimams, ir,

3. jei tipo pažymėjimo pakeitimas yra esminis:

i) pasiūlymas dėl pirminio tipo sertifikavimo pagrindo, tinkamumo naudoti duomenų sertifikavimo pagrindo ir aplinkos apsaugos reikalavimų, parengtas atsižvelgiant į 21.A.101 dalyje nurodytus reikalavimus ir galimybes;

ii) pasiūlymas dėl sertifikavimo programos išskaidymo į reikšmingas atitikties įrodymo veiklos ir duomenų grupes, įskaitant pasiūlymą dėl atitikties užtikrinimo priemonių ir susijusių atitikties dokumentų;

iii) pasiūlymas dėl reikšmingų atitikties įrodymo veiklos ir duomenų grupių vertinimo, atsižvelgiant į nenustatytos rūšies neatitikties tipo sertifikavimo pagrindui, tinkamumo naudoti duomenų sertifikavimo pagrindui ar aplinkos apsaugos reikalavimams tikimybę ir į galimą tos neatitikties poveikį gaminio saugai ar aplinkos apsaugai. Siūlomame vertinime turi būti atsižvelgta bent į 21.B.100 dalies a punkto 1–4 papunkčiuose nurodytus elementus. Remiantis šiuo vertinimu, į paraišką įtraukiamas pasiūlymas dėl agentūros dalyvavimo tikrinant atitikties įrodymo veiklą ir duomenis ir

iv) projekto įgyvendinimo grafikas, įskaitant pagrindinius tarpinius tikslus.

c) Paraiška pakeisti didelių orlaivių ar didelių sukasparnių tipo pažymėjimą galioja penkerius metus, o paraiška pakeisti bet kokį kitą tipo pažymėjimą – trejus metus. Jeigu pakeitimas nepatvirtintas arba akivaizdu, kad jis nebus patvirtintas per šiame punkte nustatytą laikotarpį, pareiškėjas gali:

1. pateikti naują paraišką pakeisti tipo pažymėjimą ir užtikrinti atitiktį tipo sertifikavimo pagrindui, tinkamumo naudoti duomenų sertifikavimo pagrindui ir aplinkos apsaugos reikalavimams, kuriuos tos naujos paraiškos pateikimo dieną agentūra yra nustačiusi pagal 21.A.101 dalį ir pranešusi pagal 21.B.105 dalį, arba

2. paprašyti pratęsti c punkto pirmame sakinyje pirminei paraiškai nustatytą laikotarpį ir pasiūlyti naują patvirtinimo išdavimo datą. Tokiu atveju pareiškėjas užtikrina atitiktį tipo sertifikavimo pagrindui, tinkamumo naudoti duomenų sertifikavimo pagrindui ir aplinkos apsaugos reikalavimams, kuriuos pareiškėjo pasirinktiną dieną agentūra yra nustačiusi pagal 21.A.101 dalį ir pranešusi pagal 21.B.105 dalį. Tačiau ta data neturi būti ankstesnė už naują pareiškėjo pasiūlytą patvirtinimo išdavimo datą ilgesniu nei penkerių metų laikotarpiu, jei teikiama paraiška išduoti didelio orlaivio arba didelio sukasparnio tipo pažymėjimą arba riboto galiojimo tipo pažymėjimą, o jei teikiama paraiška išduoti bet kokio kito tipo pažymėjimą ar riboto galiojimo tipo pažymėjimą – ilgesniu nei trejų metų laikotarpiu.“;

16) 21.A.95, 21.A.97 ir 21.A.101 dalys pakeičiamos taip:

„21.A.95 **Neesminio pakeitimo patvirtinimo reikalavimai**

a) Neesminius tipo pažymėjimo pakeitimus klasifikuoja ir patvirtina:

1. agentūra arba

2. patvirtinta projektavimo organizacija pagal 21.A.263 dalies c punkto 1 ir 2 papunkčiuose numatytas privilegijas, įrašytas į patvirtinimo sąlygas.

b) Neesminis tipo pažymėjimo pakeitimas patvirtinamas tik:

1. įrodžius, kad pakeitimas ir sritys, kurioms pakeitimas daro poveikį, atitinka tipo sertifikavimo pagrindą ir aplinkos apsaugos reikalavimus, nuoroda įtrauktus į tipo pažymėjimą;

2. jei pakeitimas daro poveikį tinkamumo naudoti duomenims – įrodžius, kad būtini tinkamumo naudoti duomenų pakeitimai atitinka tinkamumo naudoti duomenų sertifikavimo pagrindą, nuoroda įtrauktą į tipo pažymėjimą;

3. pateikus pareiškimą dėl atitikties tipo sertifikavimo pagrindui, kuris taikomas pagal 1 punktą, o atitikties patvirtinamuosius faktus užregistravus atitikties dokumentuose, ir,

4. jei nenustatyta jokios ypatybės arba charakteristikos, dėl kurios gaminį galėtų būti pavojinga naudoti pagal paskirtį, dėl kurios jį prašoma sertifikuoti.

c) Nukrypstant nuo b punkto 1 papunkčio, sertifikavimo specifikacijos, kurios įsigaliojo vėliau nei į tipo pažymėjimą nuoroda įtrauktos specifikacijos, gali būti naudojamos neesminiam pakeitimui tvirtinti, jei jos nedaro poveikio atitikties įrodymui.

d) Nukrypstant nuo a punkto, pareiškėjo prašymu, įtrauktu į 21.A.20 dalies d punkte nurodytą pareiškimą, neesminis orlaivio tipo pažymėjimo pakeitimas gali būti patvirtintas dar neįrodžius atitikties tinkamumo naudoti duomenų sertifikavimo pagrindui, jei pareiškėjas tą atitiktį įrodo iki dienos, kurią tokie duomenys faktiškai naudojami.

e) Pareiškėjas pateikia agentūrai su pakeitimu susijusius pagrindžiamuosius duomenis ir pareiškimą, kad atitiktis įrodyta pagal b punktą.

f) Tipo pažymėjimo neesminio pakeitimo patvirtinimas suteikiamas tik konkrečiai (-ioms) tipo pažymėjime nurodytai konfigūracijai (-oms), kuri (-ios) yra keičiama (-os).

21.A.97 **Esminio pakeitimo patvirtinimo reikalavimai**

a) Esminius tipo pažymėjimo pakeitimus klasifikuoja ir patvirtina:

1. agentūra arba

2. patvirtinta projektavimo organizacija pagal 21.A.263 dalies c punkto 1 ir 8 papunkčiuose numatytas privilegijas, įrašytas į patvirtinimo sąlygas.

b) Esminis tipo pažymėjimo pakeitimas patvirtinamas tik:

1. įrodžius, kad pakeitimas ir sritys, kurioms pakeitimas daro poveikį, atitinka pagal 21.A.101 dalį agentūros nustatytą tipo sertifikavimo pagrindą ir aplinkos apsaugos reikalavimus;

2. jei pakeitimas daro poveikį tinkamumo naudoti duomenims – įrodžius, kad būtini tinkamumo naudoti duomenų pakeitimai atitinka pagal 21.A.101 dalį agentūros nustatytą tinkamumo naudoti duomenų sertifikavimo pagrindą, ir

3. pagal 21.A.20 dalį, kuri taikoma pakeitimui, įrodžius atitiktį 1 ir 2 punktams.

c) Nukrypstant nuo b punkto 2 ir 3 papunkčių, pareiškėjo prašymu, įtrauktu į 21.A.20 dalies d punkte nurodytą pareiškimą, orlaivio tipo pažymėjimo esminis pakeitimas gali būti patvirtintas dar neįrodžius atitikties tinkamumo naudoti duomenų sertifikavimo pagrindui, jei pareiškėjas tą atitiktį įrodo iki dienos, kurią tokie duomenys faktiškai naudojami.

d) Tipo pažymėjimo esminio pakeitimo patvirtinimas suteikiamas tik konkrečiai (-ioms) tipo pažymėjime nurodytai konfigūracijai (-oms), kuri (-ios) yra keičiama (-os).

21.A.101 **Tipo sertifikavimo pagrindas, tinkamumo naudoti duomenų sertifikavimo pagrindas ir aplinkos apsaugos reikalavimai, kuriais remiamasi atliekant esminį tipo pažymėjimo pakeitimą**

a) Tipo pažymėjimo esminis pakeitimas ir sritys, kurioms pakeitimas daro poveikį, turi atitikti sertifikavimo specifikacijas, kurios pakeistam gaminiui galioja pakeitimo paraiškos pateikimo dieną, arba po tos dienos įsigaliojusias sertifikavimo specifikacijas, kaip nustatyta f punkte. Paraiškos galiojimas nustatomas pagal 21.A.93 dalies c punktą. Be to, pakeistas gaminys turi atitikti pagal 21.B.85 dalį agentūros nustatytus aplinkos apsaugos reikalavimus.

b) Nukrypstant nuo a punkto, ankstesnis a punkte nurodytos sertifikavimo specifikacijos ir bet kurios kitos tiesiogiai susijusios sertifikavimo specifikacijos pakeitimas gali būti naudojamas visais toliau nurodytais atvejais, išskyrus atvejus, kai ankstesnis pakeitimas įsigaliojo iki atitinkamos sertifikavimo specifikacijos, nuoroda įtrauktos į tipo pažymėjimą, įsigaliojimo dienos:

1. pakeitimui, kuris, agentūros manymu, yra nesvarbus. Nustatydama, ar tam tikras pakeitimas yra svarbus, agentūra jį vertina atsižvelgdama į visus ankstesnius atitinkamus projekto pakeitimus ir visus susijusius į gaminio tipo pažymėjimą nuoroda įtrauktų taikytinų sertifikavimo specifikacijų pataisymus. Vieną iš toliau nurodytų kriterijų atitinkantys pakeitimai savaime laikomi svarbiais:

i) neišlaikoma bendroji konfigūracija arba konstrukcijos principai;

ii) nebegalioja sertifikuojant keistiną gaminį taikytos prielaidos;

2. visoms sritims, sistemoms, dalims arba prietaisams, kuriems, agentūros manymu, pakeitimas nedaro poveikio;

3. visoms pakeitimo paveiktoms sritims, sistemoms, dalims arba prietaisams, dėl kurių atitikties a punkte nurodytoms sertifikavimo specifikacijoms užtikrinimo, agentūros manymu, pakeisto gaminio sauga iš esmės nepadidėtų arba kurių atitikties užtikrinimas sunkiai įmanomas.

c) Nukrypstant nuo a punkto, tais atvejais, kai keičiamas orlaivis, išskyrus 2 722 kg (6 000 svarų) arba mažesnės didžiausiosios masės sukasparnį, arba 1 361 kg (3 000 svarų) arba mažesnės didžiausiosios masės sukasparnis be turbinos, pakeitimas ir sritys, kurioms pakeitimas daro poveikį, turi atitikti į tipo pažymėjimą nuoroda įtrauktą tipo sertifikavimo pagrindą. Tačiau, jei agentūra mano, kad pakeitimas yra svarbus tam tikroje srityje, ji gali nurodyti užtikrinti, kad pakeitimas ir sritys, kurioms pakeitimas daro poveikį, atitiktų į tipo pažymėjimą nuoroda įtraukto tipo sertifikavimo pagrindo sertifikavimo specifikacijos pataisą ir visas kitas tiesiogiai susijusias sertifikavimo specifikacijas, nebent agentūra taip pat nuspręstų, kad dėl atitikties tai pataisai pakeisto gaminio sauga iš esmės nepadidės arba kad tokios atitikties užtikrinimas sunkiai įmanomas.

d) Jei, agentūros manymu, pakeitimo paraiškos pateikimo dieną galiojančiose sertifikavimo specifikacijose nepateikta siūlomam pakeitimui tinkamų standartų, pakeitimas ir sritys, kurioms pakeitimas daro poveikį, taip pat turi atitikti visas specialias sąlygas ir tų specialių sąlygų pakeitimus, kurių agentūra reikalauja pagal 21. B.75 dalį, kad būtų užtikrintas pakeitimo paraiškos pateikimo dieną galiojančiose sertifikavimo specifikacijose nustatytajam lygiavertis saugos lygis.

e) Nukrypstant nuo a, b ir c punktų, pakeitimas ir sritys, kurioms pakeitimas daro poveikį, gali atitikti agentūros nustatytai sertifikavimo specifikacijai alternatyvią pareiškėjo pasiūlytą specifikaciją, jei agentūra mano, kad ja užtikrinamas lygiavertis saugos lygis, kuris:

1. tipo pažymėjimo atveju:

i) yra lygiavertis saugos lygiui, kuris užtikrinamas taikant pagal a, b ar c punktą agentūros nustatytas sertifikavimo specifikacijas, arba

ii) atitinka esminius Reglamento (ES) 2018/1139 II priedo reikalavimus;

2. riboto galiojimo tipo pažymėjimo atveju – yra tinkamas, atsižvelgiant į numatytą paskirtį.

f) Jei pareiškėjas nusprendžia laikytis sertifikavimo specifikacijos, nurodytos pataisoje, kuri įsigalioja pateikus paraišką pakeisti tipo pažymėjimą, pakeitimas ir sritys, kurioms pakeitimas daro poveikį, turi taip pat atitikti visas kitas tiesiogiai susijusias sertifikavimo specifikacijas.

g) Kai į paraišką pakeisti orlaivio tipo pažymėjimą įtraukti tinkamumo naudoti duomenų pakeitimai (arba jais papildyta pateikta pirminė paraiška), tinkamumo naudoti duomenų sertifikavimo pagrindas nustatomas pagal a–f punktus.“;

17) 21.A.103 dalis išbraukiama;

18) 21.A.111 ir 21.A.112A dalys pakeičiamos taip:

„21.A.111 **Taikymo sritis**

Šiame poskyryje nustatoma tipo pažymėjimo esminių pakeitimų patvirtinimo procedūra pagal papildomo tipo pažymėjimo procedūras ir tuos pažymėjimus siekiančių gauti pareiškėjų ir jų turėtojų teisės bei pareigos. Šiame poskyryje nuorodos į tipo pažymėjimus apima tipo pažymėjimus ir riboto galiojimo tipo pažymėjimus.

21.A.112A **Teisė pateikti paraišką**

Kiekvienas fizinis ar juridinis asmuo, kuris yra įrodęs savo tinkamumą pagal 21.A.112B dalį arba pradėjęs tinkamumo įrodymo procesą, šiame poskyryje nustatytomis sąlygomis gali pateikti paraišką išduoti papildomą tipo pažymėjimą.“

19) 21.A.112B dalis iš dalies keičiama taip:

a) a punktas pakeičiamas taip:

„a) Pareiškėjas, siekiantis gauti papildomą tipo pažymėjimą, įrodo savo tinkamumą įgydamas projektavimo organizacijos patvirtinimą, kurį pagal J poskyrį išduoda agentūra.“;

b) c punktas pakeičiamas taip:

„c) Nukrypstant nuo a punkto, 21.A.14 dalies c punkte nurodytų gaminių atveju, pareiškėjas gali įrodyti savo tinkamumą, pasirūpinęs, kad agentūra pripažintų pagal 21.A.93 dalies b punktą parengtą jo sertifikavimo programą.“;

20) 21.A.113 dalis iš dalies keičiama taip:

a) b punktas pakeičiamas taip:

„b) Teikdamas paraišką išduoti papildomo tipo pažymėjimą pareiškėjas:

i) į paraišką įtraukia 21.A.93 dalies b punkte reikalaujamą informaciją;

ii) nurodo, ar sertifikavimo duomenis yra parengęs (arba parengs) pats, ar remdamasis susitarimu su tipo sertifikavimo duomenų savininku.“;

b) įrašomas c punktas:

„c) 21.A.93 dalies c punktas taikomas reikalavimams dėl paraiškos galiojimo laikotarpio ir reikalavimams, susijusiems su būtinybe atnaujinti tipo sertifikavimo pagrindą, tinkamumo naudoti duomenų sertifikavimo pagrindą ir aplinkos apsaugos reikalavimus, jeigu pakeitimas nepatvirtintas arba akivaizdu, kad jis nebus patvirtintas per nustatytą laikotarpį.“;

21) 21.A.114 dalis išbraukiama;

22) 21.A.115 dalis pakeičiama taip:

„21.A.115 **Esminių pakeitimų patvirtinimo papildomu tipo pažymėjimu reikalavimai**

a) Papildomus tipo pažymėjimus išduoda:

1. agentūra arba

2. patvirtinta projektavimo organizacija pagal 21.A.263 dalies c punkto 1 ir 9 papunkčiuose numatytas privilegijas, įrašytas į patvirtinimo sąlygas.

b) Papildomas tipo pažymėjimas išduodamas tik jei:

1. pareiškėjas įrodo savo tinkamumą pagal 21.A.112B dalį;

2. įrodyta, kad tipo pažymėjimo pakeitimas ir sritys, kurioms pakeitimas daro poveikį, atitinka pagal 21. A.101 dalį agentūros nustatytą tipo sertifikavimo pagrindą ir aplinkos apsaugos reikalavimus;

3. jei papildomas tipo pažymėjimas daro poveikį tinkamumo naudoti duomenims – įrodyta, kad būtini tinkamumo naudoti duomenų pakeitimai atitinka pagal 21.A.101 dalį agentūros nustatytą tinkamumo naudoti duomenų sertifikavimo pagrindą;

4. pagal 21.A.20 dalį, kuri taikoma pakeitimui, įrodyta atitiktis 2 ir 3 punktams ir

5. pareiškėjas nurodė, kad pateikė sertifikavimo duomenis remdamasis susitarimu su tipo sertifikavimo duomenų savininku pagal 21.A.113 dalies b punktą:

i) tipo pažymėjimo turėtojas nurodė, kad dėl informacijos, pateiktos pagal 21.A.93 dalį, jis nereiškia techninio prieštaravimo, ir

ii) tipo pažymėjimo turėtojas sutiko bendradarbiauti su papildomo tipo pažymėjimo turėtoju, kad laikantis 21.A.44 ir 21.A.118A dalių būtų įvykdyti visi su pakeisto gaminio nepertraukiamuoju tinkamumu skraidyti susiję įpareigojimai.

c) Nukrypstant nuo b punkto 3 ir 4 papunkčių, pareiškėjo prašymu, įtrauktu į 21.A.20 dalies d punkte nurodytą pareiškimą, pareiškėjas turi teisę gauti papildomą orlaivio tipo pažymėjimą dar neįrodęs atitikties tinkamumo naudoti duomenų sertifikavimo pagrindui, jei pareiškėjas tą atitiktį įrodo iki dienos, kurią tokie duomenys faktiškai naudojami.

d) Papildomas tipo pažymėjimas išduodamas tik dėl konkrečios (-ių) tipo pažymėjime nurodytos (-ų) konfigūracijos (-ų), su kuria (-iomis) susijęs esminis pakeitimas.“;

23) 21.A.130 dalies b punktas pakeičiamas taip:

„b) Atitikties pareiškimas apima visus toliau nurodytus elementus:

1. jei tai yra gaminys, dalis arba prietaisas, – pareiškimą, kad kiekvienas gaminys, dalis arba prietaisas atitinka patvirtintus projekto duomenis ir kad jų būklė atitinka saugaus eksploatavimo reikalavimus;

2. jei tai yra orlaivis, – pareiškimą, kad kiekvienas orlaivis pagal 21.A.127 dalies a punktą buvo patikrintas ant žemės ir su juo buvo atlikti skrydžių bandymai;

3. jei tai yra variklis arba keičiamojo žingsnio oro sraigtas, – pareiškimą, kad gamintojas atliko kiekvieno variklio arba keičiamojo žingsnio oro sraigto galutinį eksploatavimo bandymą pagal 21.A.128 dalį;

4. be to, jei taikomi aplinkos apsaugos reikalavimai:

i) pareiškimą, kad sukomplektuotas variklis atitinka jo pagaminimo dieną taikomus variklio išmetalų kiekio reikalavimus, ir

ii) pareiškimą, kad sukomplektuotas lėktuvas atitinka jo pirmojo tinkamumo skraidyti pažymėjimo išdavimo dieną taikomus išmetamo CO_2 kiekio reikalavimus.“;

24) 21.A.145 dalies b ir c punktai pakeičiami taip:

„b) visų būtinų tinkamumo skraidyti ir aplinkos apsaugos duomenų atžvilgiu:

1. gamybinė organizacija tokius duomenis yra gavusi iš agentūros ir tipo pažymėjimo, riboto galiojimo tipo pažymėjimo arba projekto patvirtinimo turėtojo ar pareiškėjo, pateikusio paraišką išduoti tipo pažymėjimą, riboto galiojimo tipo pažymėjimą arba projekto patvirtinimą, įskaitant visas suteiktas išmetamo CO_2 kiekio standarto neatitinkančių gaminių gamybos nutraukimo reikalavimų taikymo išimtis, kad galėtų nustatyti atitiktį taikomiems projekto duomenims;

2. gamybinė organizacija nustatė procedūrą, kuria užtikrinama, kad tinkamumo skraidyti ir aplinkos apsaugos duomenys būtų teisingai įtraukti į jos gamybos duomenis, ir

3. tie duomenys atnaujinami ir yra prieinami visiems darbuotojams, kuriems ta prieiga reikalinga, kad jie galėtų vykdyti savo pareigas;

c) jei tai yra valdymas ir darbuotojai:

1. gamybinė organizacija paskyrė valdytoją, kuris (-i) yra atskaitingas (-a) kompetentingai institucijai. Valdytojo ar valdytojos pareigos organizacijoje – užtikrinti, kad visa gamyba atitiktų privalomus standartus ir kad gamybinė organizacija visą laiką laikytųsi 21.A.143 dalyje nurodytu aprašymu nustatytų duomenų ir procedūrų;

2. gamybinė organizacija paskyrė asmenį arba asmenų grupę, užtikrinsiantį (-čią), kad organizacija atitiktų šio priedo (21 dalies) reikalavimus, nurodė to asmens arba jų grupės pavardę (-es) ir jo (jų) įgaliojimų apimtį. Už šio (-ų) asmens (-ų) darbą yra tiesiogiai atsakingas 1 punkte nurodytas valdytojas. Paskirtas (-i) asmuo (-enys) turi sugebėti įrodyti atitinkamą išmanymą, išsilavinimą ir patirtį, kad galėtų vykdyti savo pareigas;

3. visų lygių darbuotojams buvo suteikti reikiami įgaliojimai, kad darbuotojai galėtų vykdyti jiems paskirtus įpareigojimus ir kad gamybinėje organizacijoje būtų užtikrinamas visiškas bei veiksmingas su tinkamumo skraidyti ir aplinkos apsaugos duomenimis susijusių dalykų derinimas“;

25) 21.A.147 dalies a punktas pakeičiamas taip:

„a) Gamybinei organizacijai suteikus patvirtinimą, visus patvirtintos gamybinės organizacijos pakeitimus, kurie yra svarbūs įrodant gaminio, dalies arba prietaiso atitiktį reikalavimams arba tinkamumo naudoti ir aplinkosaugos charakteristikoms, ypač kokybės sistemos pakeitimus, patvirtina kompetentinga institucija.“;

26) 21.A.174 dalies b punktas pakeičiamas taip:

„b) Kiekviena paraiška išduoti tinkamumo skraidyti pažymėjimą arba riboto galiojimo tinkamumo skraidyti pažymėjimą apima:

1. tinkamumo skraidyti pažymėjimo, kurį prašoma išduoti, klasę;

2. jei tai yra naujas orlaivis:

i) atitikties pareiškimą:

— parengtą pagal 21.A.163 dalies b punktą arba

— parengtą pagal 21.A.130 dalį ir patvirtintą kompetentingos institucijos, arba,

— jei tai yra importuotas orlaivis, – eksportuojančios institucijos pasirašytą pareiškimą, kad orlaivis atitinka agentūros patvirtintą projektą;

ii) pranešimą apie masę bei centruotę ir krovinių išdėstymo schemą, ir

iii) skrydžio vykdymo vadovą, jeigu jį privaloma pridėti pagal tam tikram orlaiviui taikomas sertifikavimo specifikacijas;

3. jei tai yra naudotas orlaivis:

i) kilęs iš valstybės narės, – pagal M dalį išduotą orlaivio tinkamumo skraidyti patikros pažymėjimą;

ii) kilęs ne iš valstybės narės:

— valstybės, kurioje orlaivis yra arba buvo įregistruotas, kompetentingos institucijos pareiškimą, kuriame nurodoma orlaivio tinkamumo skraidyti būklė atsižvelgiant į orlaivio registro duomenis perduodant orlaivį,

— pranešimą apie masę bei centruotę ir krovinių išdėstymo schemą,

— skrydžio vykdymo vadovą, jeigu šią medžiagą privaloma pridėti pagal tam tikram orlaiviui taikomą tinkamumo skraidyti kodeksą,

— ankstesnių metų įrašus, pagal kuriuos galima nustatyti orlaivio gamybos, modifikavimo ir techninės priežiūros standartą, įskaitant visus su pagal 21.B.327 dalį išduotu riboto galiojimo tinkamumo skraidyti pažymėjimu susijusius apribojimus,

— rekomendaciją, pagal M dalį atlikus tinkamumo skraidyti patikrą, išduoti tinkamumo skraidyti pažymėjimą arba riboto galiojimo tinkamumo skraidyti pažymėjimą ir orlaivio tinkamumo skraidyti patikros pažymėjimą ir

— pirmojo tinkamumo skraidyti pažymėjimo išdavimo datą ir, jei taikomi 16 priedo III tomo standartai, – CO_2 metrinės vertės duomenis.“;

27) 21.A.231 dalis pakeičiama taip:

„21.A.231 **Taikymo sritis**

Šiame poskyryje nustatoma projektavimo organizacijų patvirtinimo procedūra ir taisyklės, kuriomis reglamentuojamos tą patvirtinimą siekiančių gauti pareiškėjų ir jo turėtojų teisės bei pareigos. Šiame poskyryje nuorodos į tipo pažymėjimus apima tipo pažymėjimus ir riboto galiojimo tipo pažymėjimus.“;

28) 21.A.251 dalis pakeičiama taip:

„21.A.251 **Patvirtinimo sąlygos**

Patvirtinimo sąlygose nurodomi projektavimo darbų tipai, gaminių, dalių ir prietaisų, kurių projektavimo organizacijos patvirtinimą projektavimo organizacija turi, kategorijos ir funkcijos bei pareigos, kurias organizacija yra patvirtinta atlikti gaminių tinkamumo skraidyti, tinkamumo naudoti ir aplinkosaugos charakteristikų atžvilgiu. Projektavimo organizacijų patvirtinimų, apimančių taikant tipo sertifikavimą arba Europos techninio standarto specifikaciją (ETSO) išduodamą pagalbinės jėgainės (APU) leidimą, sąlygose papildomai pateikiamas gaminių arba APU sąrašas. Tos sąlygos nustatomos atliekant projektavimo organizacijos patvirtinimą.“;

29) 21.A.258 dalis iš dalies keičiama taip:

a) a punktas pakeičiamas taip:

„a) Jeigu atliekant 21.A.257 ir 21.B.100 dalyse nurodytus tyrimus aptinkama objektyvių įrodymų, patvirtinančių, kad projektavimo organizacijos patvirtinimo turėtojas nesilaiko taikomų šio priedo reikalavimų, pažeidimas klasifikuojamas taip:

1. 1 lygio pažeidimas – tai šio priedo reikalavimų nesilaikymas, kuris gali sukelti nekontroliuojamą reikalavimų nesilaikymą ir padaryti poveikį orlaivio saugai;

2. 2 lygio pažeidimas – tai šio priedo reikalavimų nesilaikymas, kuris nėra priskiriamas prie 1 lygio pažeidimų.“;

b) c ir d punktai pakeičiami taip:

„c) Gavęs pranešimą apie pažeidimus pagal taikomas administracines procedūras, kurias yra nustačiusi agentūra:

1. jei tai yra 1 lygio pažeidimas, – projektavimo organizacijos patvirtinimo turėtojas ne vėliau nei per 21 darbo dieną nuo raštiško patvirtinimo apie pažeidimą gavimo agentūrai priimtinu būdu įrodo, kad ėmėsi tinkamų taisomųjų veiksmų;

2. jei tai yra 2 lygio pažeidimas, – projektavimo organizacijos patvirtinimo turėtojas per agentūros nustatytą laikotarpį, kurio trukmė apskaičiuota atsižvelgiant į pažeidimo pobūdį, o pirminė trukmė neviršija trijų mėnesių, agentūrai priimtinu būdu įrodo, kad ėmėsi tinkamų taisomųjų veiksmų. Agentūra gali pratęsti tą pirminį laikotarpį, jei, jos manymu, tai įmanoma dėl pažeidimo pobūdžio ir jei pareiškėjas pateikė, agentūros nuomone, priimtiną taisomųjų veiksmų planą; ir

3. nustačius 3 lygio pažeidimą, projektavimo organizacijos patvirtinimo turėtojas neprivalo imtis neatidėliotinų veiksmų.

d) Jei tai yra 1 arba 2 lygio pažeidimai, projektavimo organizacijos patvirtinimas gali būti iš dalies arba visiškai apribotas, jo galiojimas sustabdytas ar jis gali būti panaikintas pagal agentūros nustatytas taikomas administracines procedūras. Tokiu atveju projektavimo organizacijos patvirtinimo turėtojas tinkamu laiku patvirtina, kad yra gavęs pranešimą apie projektavimo organizacijos patvirtinimo apribojimą, jo galiojimo sustabdymą arba panaikinimą.“;

30) 21.A.263 dalis pakeičiama taip:

„21.A.263 **Privilegijos**

a) (Rezervuota)

b) (Rezervuota)

c) Projektavimo organizacijos patvirtinimo turėtojui, atsižvelgiant į agentūros patvirtintas patvirtinimo sąlygas ir taikant atitinkamas projekto užtikrinimo sistemos procedūras, suteikiama teisė:

1. nustatyti, kurie tipo pažymėjimo arba papildomo tipo pažymėjimo pakeitimai ir remonto projektai laikytini esminiais arba neesminiais;

2. patvirtinti neesminius tipo pažymėjimo arba papildomo tipo pažymėjimo pakeitimus ir neesminius remonto projektus;

3. (rezervuota);

4. (rezervuota);

5. pagal M poskyrį patvirtinti tam tikrus esminius gaminių ir pagalbinių jėgainių remonto projektus;

6. patvirtinti tam tikriems orlaiviams taikytinas skrydžio sąlygas, kuriomis skrydžio leidimas gali būti išduotas pagal 21.A.710 dalies a punkto 2 papunktį, išskyrus skrydžio leidimus, išduotinus 21.A.701 dalies a punkto 15 papunktyje nurodytu tikslu;

7. skrydžio leidimą pagal 21.A.711 dalies b punktą išduoti orlaiviui, kurį pats suprojektavo arba iš dalies pakeitė arba kuriam pagal 21.A.263 dalies c punkto 6 papunktį yra patvirtinęs skrydžio sąlygas, pagal kurias gali būti išduodamas skrydžio leidimas, ir kai pats projektavimo organizacijos patvirtinimo turėtojas:

i) kontroliuoja orlaivio konfigūraciją ir

ii) patvirtina atitiktį skrydžiui patvirtintoms projekto sąlygoms;

8. patvirtinti tam tikrus esminius tipo pažymėjimo pakeitimus pagal D poskyrį ir

9. išduoti tam tikrus papildomus tipo pažymėjimus pagal E poskyrį ir patvirtinti tam tikrus esminius tų pažymėjimų pakeitimus.“;

31) 21.A.265 dalis pakeičiama taip:

„21.A.265 **Turėtojo įsipareigojimai**

Laikydamasis agentūros patvirtintų patvirtinimo sąlygų, projektavimo organizacijos patvirtinimo turėtojas:

a) užtikrina, kad pagal 21.A.243 dalį reikalaujamas vadovas atitiktų projekto užtikrinimo sistemą;

b) užtikrina, kad šis vadovas arba atitinkamos kryžmine nuoroda įtrauktos procedūros organizacijoje būtų naudojami kaip pagrindinis darbinis dokumentas;

c) nustato, ar gaminių projektas arba jų pakeitimai ar remontai atitinka taikomas specifikacijas bei reikalavimus ir ar tiems gaminiams nebūdingos pavojingos savybės;

d) pateikia agentūrai pareiškimus ir susijusius dokumentus, kuriais patvirtinama atitiktis c punktui, išskyrus patvirtinimo procesus, atliekamus pagal 21.A.263 dalies c punktą;

e) teikia agentūrai duomenis ir informaciją, susijusius su veiksmais, kurių reikalaujama pagal 21.A.3B dalį;

f) pagal 21.A.263 dalies c punkto 6 papunktį nustato skrydžio sąlygas, kuriomis gali būti išduotas skrydžio leidimas;

g) prieš išduodamas orlaiviui skrydžio leidimą, pagal 21.A.263 dalies c punkto 7 papunktį nustato atitiktį 21. A.711 dalies b ir e punktams;

h) nurodo duomenis ir informaciją, pateiktus prižiūrint patvirtintai projektavimo organizacijai ir laikantis agentūros nustatytų tos organizacijos patvirtinimo sąlygų, pateikdamas tokį pareiškimą: „Šio dokumento techninis turinys patvirtintas pagal įgaliojimus, suteiktus pagal projektavimo organizacijos patvirtinimą Nr. EASA.21J.[XXXX].“;“

32) 21.A.431A dalis iš dalies keičiama taip:

a) a punktas pakeičiamas taip:

„a) Šiame poskyryje nustatoma gaminio, dalies arba prietaiso remonto projekto patvirtinimo procedūra ir pareiškėjų, siekiančių gauti remonto projekto patvirtinimą, ir to patvirtinimo turėtojų teisės bei pareigos.“;

b) c ir d punktai pakeičiami taip:

„c) Remontas – gaminiams, dalims arba prietaisams, kuriuos gamintojas yra išleidęs naudoti, padarytos žalos šalinimas ir (arba) tinkamumo naudoti būklės atkūrimas.

d) Žalos šalinimo veikla, kurią vykdant keičiamos dalys arba prietaisai ir kuriai nebūtina projektavimo veikla, laikoma technine priežiūra, todėl jos neprivaloma tvirtinti pagal šį priedą.“;

c) įrašomas f punktas:

„f) Šiame poskyryje nuorodos į tipo pažymėjimus apima tipo pažymėjimus ir riboto galiojimo tipo pažymėjimus.“;

33) 21.A.432B dalis iš dalies keičiama taip:

a) a punktas pakeičiamas taip:

„a) Pareiškėjas, siekiantis gauti esminio remonto projekto patvirtinimą, įrodo savo tinkamumą įgydamas projektavimo organizacijos patvirtinimą, kurį pagal J poskyrį išduoda agentūra.“;

b) c punktas pakeičiamas taip:

„c) Nukrypstant nuo a punkto, 21.A.14 dalies c punkte nurodytų gaminių atveju, pareiškėjas gali įrodyti savo tinkamumą, pasirūpinęs, kad agentūra pripažintų pagal 21.A.432C dalies b punktą parengtą jo sertifikavimo programą.“;

34) įterpiama 21.A.432C dalis:

„21.A.432C **Remonto projekto patvirtinimo paraiška**

a) Remonto projekto patvirtinimo paraiška parengiama agentūros nustatyta forma ir pateikiama jos numatytu būdu.

b) Į esminio remonto projekto patvirtinimo paraišką įtraukiama sertifikavimo programa (arba ja papildoma pateikta pirminė paraiška), kurioje:

1. pateikiamas žalos ir remonto projekto aprašas, kuriame nurodoma remontuojamo gaminio tipo projekto konfigūracija;

2. nurodomos visos tipo projekto sritys ir patvirtinti vadovai, kurie keičiami arba kuriems daro poveikį remonto projektas;

3. nurodomi pakartotiniai tyrimai, kuriais siekiama įrodyti remonto projekto ir sričių, kurioms remonto projektas daro poveikį, atitiktį tipo sertifikavimo pagrindui, nuoroda įtrauktam atitinkamai į tipo pažymėjimą, papildomą tipo pažymėjimą arba APU ETSO leidimą;

4. siūlomi tipo sertifikavimo pagrindo, nuoroda įtraukto atitinkamai į tipo pažymėjimą, papildomą tipo pažymėjimą arba APU ETSO leidimą, pakeitimai;

5. pasiūlymas dėl sertifikavimo programos išskaidymo į reikšmingas atitikties įrodymo veiklos ir duomenų grupes, įskaitant siūlomas priemones ir procesą, kurių turi būti laikomasi siekiant įrodyti atitiktį 21.A.433 dalies a punkto 1 papunkčiui, ir su atitikties dokumentais susijusios nuorodos;

6. pasiūlymas dėl reikšmingų atitikties įrodymo veiklos ir duomenų grupių vertinimo, atsižvelgiant į nenustatytos rūšies neatitikties tipo sertifikavimo pagrindui tikimybę ir galimą tos neatitikties poveikį gaminio saugai. Siūlomame vertinime turi būti atsižvelgta bent į 21.B.100 dalies a punkto 1–4 papunkčiuose nurodytus elementus. Remiantis šiuo vertinimu, į paraišką įtraukiamas pasiūlymas dėl agentūros dalyvavimo tikrinant atitikties įrodymo veiklą ir duomenis ir

7. nurodoma, ar pareiškėjas yra parengęs sertifikavimo duomenis pats, ar remdamasis susitarimu su tipo sertifikavimo duomenų savininku.“;

35) 21.A.433 ir 21.A.435 dalys pakeičiamos taip:

„21.A.433 **Remonto projekto patvirtinimo reikalavimai**

a) Remonto projektas patvirtinamas tik:

1. pagal 21.A.432C dalies b punkte nurodytą sertifikavimo programą įrodžius, kad remonto projektas atitinka tipo sertifikavimo pagrindą, nuoroda įtrauktą atitinkamai į tipo pažymėjimą, papildomą tipo pažymėjimą arba APU ETSO leidimą, taip pat pakeitimus, kuriuos agentūra atliko ir apie kuriuos pranešė pagal 21.B.450 dalį;

2. pateikus pareiškimą dėl atitikties tipo sertifikavimo pagrindui, kuris taikomas pagal a punkto 1 papunktį, o atitikties patvirtinamuosius faktus užregistravus atitikties dokumentuose;

3. jei nenustatyta jokios ypatybės arba charakteristikos, dėl kurios gaminį galėtų būti pavojinga naudoti pagal paskirtį, dėl kurios jį prašoma sertifikuoti, ir

4. jei pareiškėjas nurodė, kad pateikė sertifikavimo duomenis remdamasis susitarimu su tipo sertifikavimo duomenų savininku pagal 21.A.432C dalies b punkto 7 papunktį:

i) turėtojui nurodžius, kad dėl informacijos, pateiktos pagal a punkto 2 papunktį, jis nereiškia techninio prieštaravimo, ir

ii) tipo pažymėjimo turėtojui sutikus bendradarbiauti su remonto projekto patvirtinimo turėtoju, kad laikantis 21.A.451 dalies būtų įvykdyti visi su pakeisto gaminio nepertraukiamuoju tinkamumu skraidyti susiję įpareigojimai.

b) Pareiškėjas agentūrai pateikia a punkto 2 papunktyje nurodytą pareiškimą ir, agentūrai paprašius, visus reikiamus pagrindžiamuosius duomenis.

21.A.435 **Remonto projektų klasifikavimas ir patvirtinimas**

a) Remonto projektas priskiriamas prie esminių arba neesminių, atsižvelgiant į tipo pažymėjimo pakeitimui taikomus kriterijus, nurodytus 21.A.91 dalyje.

b) Remonto projektus klasifikuoja ir tvirtina:

1. agentūra arba

2. patvirtinta projektavimo organizacija pagal 21.A.263 dalies c punkto 1, 2 ir 5 papunkčiuose numatytas privilegijas, įrašytas į patvirtinimo sąlygas.“;

36) 21.A.437 dalis išbraukiama;

37) 21.A.604, 21.A.605 ir 21.A.606 dalys pakeičiamos taip:

„21.A.604 **Pagalbinės jėgainės (APU) leidimo išdavimas taikant Europos techninio standarto specifikaciją (ETSO)**

APU ETSO leidimo atžvilgiu:

a) nukrypstant nuo 21.A.603, 21.A.610 ir 21.A.615 dalių, taikomos 21.A.15, 21.A.20, 21.A.21, 21.A.31, 21.A.33, 21.A.44, 21.B.75 ir 21.B.80 dalys. Tačiau vietoje tipo pažymėjimo pagal 21.A.606 dalį išduodamas ETSO leidimas;

b) nukrypstant nuo 21.A.611 dalies, D poskyrio reikalavimai taikomi APU ETSO leidimo turėtojo projekto pakeitimų patvirtinimui, o E poskyrio reikalavimai taikomi kitų pareiškėjų projekto pakeitimų patvirtinimui. Jeigu taikomi E poskyrio reikalavimai, vietoje papildomo tipo pažymėjimo išduodamas atskiras ETSO leidimas, ir

c) M poskyrio reikalavimai taikomi remonto projektų patvirtinimui.

21.A.605 **Duomenų reikalavimai**

a) Pareiškėjas agentūrai pateikia šiuos dokumentus:

1. su ETSO leidimu susijusią sertifikavimo programą, kurioje nurodytos atitikties 21.A.606 dalies b punktui įrodymo priemonės;

2. atitikties pareiškimą, patvirtinantį, kad pareiškėjas atitinka šio poskyrio reikalavimus;

3. deklaraciją apie projektą ir darbinius parametrus, kurioje nurodoma, kad pareiškėjas įrodė, jog orlaivio elementas pagal sertifikavimo programą atitinka taikytiną ETSO;

4. techninių duomenų, kuriuos privaloma pateikti pagal taikytiną ETSO, kopiją;

5. 21.A.143 dalyje nurodytą aprašymą (arba nuorodą į aprašymą), kad pagal G poskyrį arba 21.A.125A dalies b punkte nurodytą vadovą (arba nuorodą į vadovą) būtų gautas atitinkamas gamybinės organizacijos patvirtinimas, siekiant pagal F poskyrį vykdyti gamybos veiklą neturint gamybinės organizacijos patvirtinimo;

6. pagalbinės jėgainės atveju – 21.A.243 dalyje nurodytą vadovą (arba nuorodą į vadovą), kad pagal J poskyrį būtų gautas atitinkamas projektavimo organizacijos patvirtinimas;

7. visų kitų orlaivio elementų atveju – 21.A.602B dalies b punkto 2 papunktyje nurodytas procedūras arba nuorodą į jas.

b) Pareiškėjas praneša agentūrai apie visus patvirtinimo proceso sunkumus arba įvykius, kurie gali padaryti didelį poveikį ETSO leidimui.

21.A.606 **ETSO leidimo išdavimo reikalavimai**

Kad gautų ETSO leidimą, pareiškėjas:

a) įrodo savo tinkamumą pagal 21.A.602B dalį;

b) įrodo, kad orlaivio elementas atitinka taikytinos ETSO technines sąlygas arba, jei taikytina, pagal 21.A.610 dalį patvirtintus nuokrypius nuo jų;

c) įvykdo šio poskyrio reikalavimus ir

d) pareiškia, kad nenustatyta jokios ypatybės arba charakteristikos, dėl kurios orlaivio elementą galėtų būti pavojinga naudoti pagal paskirtį, dėl kurios jį prašoma sertifikuoti.“;

38) 21.A.701 dalis papildoma 16 punktu:

„16. orlaiviais vykdyti skrydžius siekiant nustatyti jų gedimus arba po techninės priežiūros patikrinti vienos ar kelių sistemų, dalių arba prietaisų veikimą.“;

39) 21.B.5 dalies a punktas pakeičiamas taip:

„a) Šiame skirsnyje nustatoma tvarka, kurios kompetentinga institucija turi laikytis vykdydama savo užduotis ir pareigas, susijusias su I priede nurodytų pažymėjimų, patvirtinimų ir leidimų išdavimu, tvarkymu, keitimu, galiojimo sustabdymu ir atšaukimu.“;

40) B skirsnio B poskyris pakeičiamas taip:

„B POSKYRIS – TIPO PAŽYMĖJIMAI IR RIBOTO GALIOJIMO TIPO PAŽYMĖJIMAI

21.B.70 **Sertifikavimo specifikacijos**

Agentūra pagal Reglamento (ES) 2018/1139 76 straipsnio 3 dalį parengia sertifikavimo ir kitas išsamias specifikacijas, įskaitant tinkamumo skraidyti, tinkamumo naudoti duomenų ir aplinkos apsaugos sertifikavimo specifikacijas, kuriomis kompetentingos institucijos, organizacijos ir darbuotojai gali naudotis siekdami įrodyti, kad gaminiai, dalys ir prietaisai atitinka to reglamento II, IV ir V prieduose nustatytus susijusius esminius reikalavimus, taip pat to reglamento 9 straipsnio 2 dalyje ir III priede nustatytus aplinkos apsaugos reikalavimus. Tos specifikacijos turi būti pakankamai išsamios ir konkrečios, kad pareiškėjams būtų aišku, kokiomis sąlygomis išduodami, iš dalies keičiami ar papildomi pažymėjimai.

21.B.75 **Specialios sąlygos**

a) Agentūra nustato specialias išsamias gaminio techninės specifikacijas (specialias sąlygas), jei susijusiose sertifikavimo specifikacijose nepateikiama deramų arba tinkamų gaminio saugos standartų, nes:

1. gaminio projektui būdingos naujos arba neįprastos ypatybės, palyginti su projektavimo veiklos praktika, kuria pagrįstos taikytinos sertifikavimo specifikacijos;

2. numatoma gaminio paskirtis yra neįprasta arba

3. iš kitų panašių naudojamų arba panašiomis projekto ypatybėmis pasižyminčių gaminių naudojimo patirties arba naujai nustatytų pavojų matyti, kad gali susidaryti nesaugios sąlygos.

b) Specialiose sąlygose nustatomi tokie saugos standartai, kurie, agentūros manymu, būtini siekiant užtikrinti taikytinose sertifikavimo specifikacijose nustatytajam lygiavertį saugos lygį.

21.B.80 **Tipo sertifikavimo pagrindas, kuriuo remiamasi išduodant tipo pažymėjimą arba riboto galiojimo tipo pažymėjimą**

Agentūra nustato tipo sertifikavimo pagrindą ir apie jį praneša pareiškėjui, siekiančiam gauti tipo pažymėjimą arba riboto galiojimo tipo pažymėjimą. Tipo sertifikavimo pagrindą sudaro:

a) tinkamumo skraidyti specifikacijos, agentūros atrinktos iš tų, kurios galioja gaminiui paraiškos išduoti tą pažymėjimą pateikimo dieną, nebent:

1. pareiškėjas nusprendžia laikytis (arba reikalaujama, kad jis pagal 21.A.15 dalies f punktą laikytųsi) sertifikavimo specifikacijų, kurios įsigaliojo po paraiškos pateikimo dienos. Jei pareiškėjas nusprendžia laikytis sertifikavimo specifikacijos, kuri įsigaliojo po paraiškos pateikimo dienos, agentūra į tipo sertifikavimo pagrindą įtraukia visas kitas tiesiogiai susijusias sertifikavimo specifikacijas arba

2. agentūra pripažįsta nustatytai sertifikavimo specifikacijai, kurios negali būti laikomasi, alternatyvią sertifikavimo specifikaciją, dėl kurios nustatyti kompensaciniai veiksniai, užtikrinantys lygiavertį saugos lygį, arba

3. agentūra pripažįsta arba nustato kitas priemones, kuriomis:

i) tipo pažymėjimo atveju – įrodoma atitiktis Reglamento (ES) 2018/1139 II priede nustatytiems esminiams reikalavimams arba

ii) riboto galiojimo tipo pažymėjimo atveju – užtikrinamas numatytai paskirčiai tinkamas saugos lygis; ir

b) visos pagal 21.B.75 dalies a punktą agentūros nustatytos specialios sąlygos.

21.B.82 **Tinkamumo naudoti duomenų sertifikavimo pagrindas, kuriuo remiamasi išduodant orlaivio tipo pažymėjimą arba riboto galiojimo tipo pažymėjimą**

Agentūra nustato tinkamumo naudoti duomenų sertifikavimo pagrindą ir apie jį praneša pareiškėjui, siekiančiam gauti orlaivio tipo pažymėjimą arba riboto galiojimo tipo pažymėjimą. Tinkamumo naudoti duomenų sertifikavimo pagrindą sudaro:

a) tinkamumo naudoti duomenų sertifikavimo specifikacijos, agentūros atrinktos iš galiojančiųjų orlaiviui paraiškos pateikimo dieną arba paraiškos priedėlio dėl tinkamumo naudoti duomenų pateikimo dieną (priklausomai nuo to, kuri iš šių datų vėlesnė), nebent:

1. pareiškėjas nusprendžia laikytis (arba reikalaujama, kad jis pagal 21.A.15 dalies f punktą laikytųsi) sertifikavimo specifikacijų, kurios įsigaliojo po paraiškos pateikimo dienos. Jei pareiškėjas nusprendžia laikytis sertifikavimo specifikacijos, kuri įsigaliojo po paraiškos pateikimo dienos, agentūra į tipo sertifikavimo pagrindą įtraukia visas kitas tiesiogiai susijusias sertifikavimo specifikacijas arba

2. agentūra pripažįsta arba nustato alternatyvų atitikties atitinkamiems Reglamento (ES) 2018/1139 II, IV ir V prieduose nustatytiems esminiams reikalavimams įrodymo būdą;

b) visos pagal 21.B.75 dalies a punktą agentūros nustatytos specialios sąlygos.

21.B.85 **Tipo pažymėjimui arba riboto galiojimo tipo pažymėjimui taikytinų aplinkos apsaugos reikalavimų ir sertifikavimo specifikacijų nustatymas**

a) Agentūra nustato ir praneša pareiškėjui, siekiančiam gauti orlaivio tipo pažymėjimą arba riboto galiojimo tipo pažymėjimą, papildomą tipo pažymėjimą arba atlikti esminį tipo pažymėjimo ar papildomo tipo pažymėjimo pakeitimą, taikytinus triukšmo reikalavimus, nustatytus Čikagos konvencijos 16 priedo I tomo II dalies 1 skyriuje, ir:

1. jei tai yra ikigarsiniai lėktuvai, – 2, 3, 4 ir 14 skyriuose;

2. jei tai yra sraigtiniai lėktuvai, – 3, 4, 5, 6, 10, ir 14 skyriuose;

3. jei tai yra sraigtasparniai, – 8 ir 11 skyriuose;

4. jei tai yra viršgarsiniai lėktuvai, – 12 skyriuje ir,

5. jei tai yra orlaiviai su kreipiamaisiais sraigtais, – 13 skyriuje.

b) Agentūra nustato ir a punkte nurodytam pareiškėjui praneša išmetalų reikalavimus, taikytinus siekiant užkirsti kelią tyčiniam orlaivių degalų išleidimui, nustatytus Čikagos konvencijos 16 priedo II tomo II dalies 1 ir 2 skyriuose.

c) Agentūra nustato ir a punkte nurodytam pareiškėjui praneša taikytinus variklio išmetamų dūmų, dujinių teršalų ir kietųjų dalelių reikalavimus, nustatytus Čikagos konvencijos 16 priedo II tomo III dalies 1 skyriuje, ir

1. jei tai yra tolygiam judėjimui tik ikigarsiniais greičiais užtikrinti skirtų turboreaktyvinių ir turboventiliatorinių variklių išmetami dūmai ir dujiniai teršalai, – 2 skyriuje;

2. jei tai yra tolygiam judėjimui viršgarsiniais greičiais užtikrinti skirtų turboreaktyvinių ir turboventiliatorinių variklių išmetami dūmai ir dujiniai teršalai, – 3 skyriuje; ir

3. jei tai yra tolygiam judėjimui tik ikigarsiniais greičiais užtikrinti skirtų turboreaktyvinių ir turboventiliatorinių variklių išmetamos kietosios dalelės, – 4 skyriuje.

d) Agentūra nustato ir a punkte nurodytam pareiškėjui praneša taikytinus lėktuvų išmetamo CO_2 kiekio reikalavimus, nustatytus Čikagos konvencijos 16 priedo III tomo II dalies 1 skyriuje, ir

1. jei tai yra ikigarsiniai lėktuvai, – 2 skyriuje ir

2. jei tai yra ikigarsiniai sraigtiniai lėktuvai, – 2 skyriuje.

21.B.100 **Dalyvavimo mastas**

a) Agentūra nustato savo dalyvavimo mastą tikrinant atitikties įrodymo veiklą ir duomenis, susijusią su paraiškomis išduoti tipo pažymėjimą, riboto galiojimo tipo pažymėjimą, esminio pakeitimo patvirtinimą, papildomą tipo pažymėjimą, esminio remonto projekto patvirtinimą arba APU ETSO leidimą. Šiuo tikslu ji remiasi sertifikavimo programos reikšmingų atitikties įrodymo veiklos ir duomenų grupių vertinimu. Atliekant tokį vertinimą atsižvelgiama į:

— nenustatytos rūšies neatitikties tipo sertifikavimo pagrindui, tinkamumo naudoti duomenų sertifikavimo pagrindui arba aplinkos apsaugos reikalavimams tikimybę ir

— į galimą tos neatitikties poveikį gaminio saugai ar aplinkos apsaugai,

taip pat atsižvelgiama bent į šiuos elementus:

1. naujoviškas ar neįprastas sertifikavimo projekto ypatybes, įskaitant eksploatavimo, organizacinius ir žinių valdymo aspektus;

2. projekto ir (arba) atitikties įrodymo sudėtingumą;

3. projekto arba technologijos svarbumą ir susijusią riziką saugai ir aplinkai, įskaitant riziką, nustatytą vertinant panašius projektus, ir

4. pareiškėjo projektavimo organizacijos veiklos rezultatus ir patirtį atitinkamoje srityje.

b) Agentūra savo dalyvavimo tvirtinant neesminį remonto projektą, neesminį pakeitimą ar kitą nei APU ETSO leidimą mastą nustato viso sertifikavimo projekto lygmeniu, atsižvelgdama į naujoviškas ar neįprastas projekto ypatybes, sudėtingumą ir (arba) atitikties įrodymą, projekto ar technologijos svarbą ir pareiškėjo projektavimo organizacijos veiklos rezultatus ir patirtį.

c) Agentūra apie savo dalyvavimo mastą praneša pareiškėjui ir jį atnaujina, kai tai būtina remiantis informacija, kuri daro svarų poveikį rizikai, prieš tai įvertintai pagal a arba b punktą. Agentūra praneša pareiškėjui apie dalyvavimo masto pasikeitimą.

21.B.103 **Tipo pažymėjimo arba riboto galiojimo tipo pažymėjimo išdavimas**

a) Agentūra išduoda orlaivio, variklio ar oro sraigto tipo pažymėjimą arba orlaivio riboto galiojimo tipo pažymėjimą, jei:

1. pareiškėjas įvykdė 21.A.21 dalies reikalavimus;

2. pagal 21.B.100 dalį nustatytu mastu dalyvaudama atliekant atitikties įrodymo patikrinimus agentūra nenustatė, kad būtų nesilaikoma tipo sertifikavimo pagrindo, tinkamumo naudoti duomenų sertifikavimo pagrindo, kai taikytina pagal 21.B.82 dalį, ir aplinkos apsaugos reikalavimų, ir

3. nenustatyta jokios ypatybės arba charakteristikos, dėl kurios gaminį galėtų būti pavojinga naudoti pagal paskirtį, dėl kurios jį prašoma sertifikuoti.

b) Nukrypstant nuo a punkto, pareiškėjo prašymu, įtrauktu į 21.A.20 dalies d punkte nurodytą pareiškimą, agentūra gali išduoti orlaivio tipo pažymėjimą dar neįrodžius atitikties tinkamumo naudoti duomenų sertifikavimo pagrindui, jei pareiškėjas tą atitiktį įrodo iki dienos, kurią tokie duomenys faktiškai naudojami.“;

41) B skirsnio D poskyris pakeičiamas taip:

„21.B.105 **Tipo sertifikavimo pagrindas, aplinkos apsaugos reikalavimai ir tinkamumo naudoti duomenų sertifikavimo pagrindas, kuriais remiamasi atliekant esminį tipo pažymėjimo pakeitimą**

Agentūra nustato taikytiną tipo sertifikavimo pagrindą, aplinkos apsaugos reikalavimus, o jei pakeitimas daro poveikį tinkamumo naudoti duomenims, tinkamumo naudoti duomenų sertifikavimo pagrindą, nustatytą pagal 21. A.101 dalį, ir apie juos praneša pareiškėjui, siekiančiam gauti esminio tipo pažymėjimo pakeitimo patvirtinimą.

21.B.107 **Tipo pažymėjimo pakeitimo patvirtinimo išdavimas**

a) Agentūra išduoda tipo pažymėjimo pakeitimo patvirtinimą, jei:

1. pareiškėjas, siekiantis gauti patvirtinimą, įvykdė:

i) jei tai neesminis pakeitimas, – 21.A.95 dalies reikalavimus arba,

ii) jei tai esminis pakeitimas, – 21.A.97 dalies reikalavimus;

2. pagal 21.B.100 dalies a arba b punktą nustatytu mastu dalyvaudama atliekant atitikties įrodymo patikrinimą agentūra nenustatė, kad būtų nesilaikoma tipo sertifikavimo pagrindo, tinkamumo naudoti duomenų sertifikavimo pagrindo, kai taikytina pagal 21.B.82 dalį, ir aplinkos apsaugos reikalavimų, ir

3. nenustatyta jokios ypatybės arba charakteristikos, dėl kurios gaminį galėtų būti pavojinga naudoti pagal paskirtį, dėl kurios jį prašoma sertifikuoti.

b) Jei pakeitimas daro poveikį tinkamumo naudoti duomenims, tai, nukrypstant nuo a punkto 1 ir 2 papunkčių, pareiškėjo prašymu, įtrauktu į 21.A.20 dalies d punkte nurodytą pareiškimą, agentūra gali patvirtinti orlaivio tipo pažymėjimo pakeitimą dar neįrodžius atitikties tinkamumo naudoti duomenų sertifikavimo pagrindui, jei pareiškėjas tą atitiktį įrodo iki dienos, kurią tokie duomenys faktiškai naudojami.

c) Tinkamumo naudoti duomenų pakeitimų patvirtinimas įtraukiamas į tipo pažymėjimo pakeitimo patvirtinimą.

d) Tipo pažymėjimo pakeitimo patvirtinimas taikomas tik konkrečiai (-ioms) tipo pažymėjime nurodytai konfigūracijai (-oms), kuri (-ios) yra keičiama (-os).“;

42) B skirsnio E poskyris pakeičiamas taip:

„Šiame poskyryje nuorodos į tipo pažymėjimą apima tipo pažymėjimą ir riboto galiojimo tipo pažymėjimą.

21.B.109 **Tipo sertifikavimo pagrindas, aplinkos apsaugos reikalavimai ir tinkamumo naudoti duomenų sertifikavimo pagrindas, kuriais remiantis išduodamas papildomas tipo pažymėjimas**

Agentūra nustato taikytiną tipo sertifikavimo pagrindą, aplinkos apsaugos reikalavimus, o jei pakeitimas daro poveikį tinkamumo naudoti duomenims, tinkamumo naudoti duomenų sertifikavimo pagrindą, nustatytą pagal 21. A.101 dalį, ir apie juos praneša pareiškėjui, siekiančiam gauti papildomą tipo pažymėjimą.

21.B.111 **Papildomo tipo pažymėjimo išdavimas**

a) Agentūra išduoda papildomą tipo pažymėjimą, jei:

1. pareiškėjas įvykdė 21.A.115 dalies b punkto reikalavimus;

2. pagal 21.B.100 dalies a punktą nustatytu mastu dalyvaudama atliekant atitikties įrodymo patikrinimą agentūra nenustatė, kad būtų nesilaikoma tipo sertifikavimo pagrindo, tinkamumo naudoti duomenų sertifikavimo pagrindo, kai taikytina pagal 21.B.82 dalį, ir aplinkos apsaugos reikalavimų, ir

3. nenustatyta jokios ypatybės arba charakteristikos, dėl kurios gaminį galėtų būti pavojinga naudoti pagal paskirtį, dėl kurios jį prašoma sertifikuoti.

b) Jei papildomas tipo pažymėjimas daro poveikį tinkamumo naudoti duomenims, tai, nukrypstant nuo a punkto 1 ir 2 papunkčių, pareiškėjo prašymu, įtrauktu į 21.A.20 dalies d punkte nurodytą pareiškimą, agentūra gali išduoti papildomą tipo pažymėjimą dar neįrodžius atitikties tinkamumo naudoti duomenų sertifikavimo pagrindui, jei pareiškėjas tą atitiktį įrodo iki dienos, kurią tokie duomenys faktiškai naudojami.

c) Tinkamumo naudoti duomenų pakeitimų patvirtinimas įtraukiamas į papildomą tipo pažymėjimą.

d) Papildomas tipo pažymėjimas taikomas tik konkrečiai tipo pažymėjime nurodytai konfigūracijai (-oms), su kuria (-iomis) susijęs esminis pakeitimas.“;

43) 21.B.326 dalis pakeičiama taip:

„21.B.326 **Tinkamumo skraidyti pažymėjimas**

Registravimo valstybės narės kompetentinga institucija tinkamumo skraidyti pažymėjimą išduoda:

a) naujam orlaiviui:

1. kai pateikiami dokumentai, kurių reikalaujama 21.A.174 dalies b punkto 2 papunktyje;

2. kai registravimo valstybės narės kompetentinga institucija įsitikina, kad orlaivis atitinka patvirtintą projektą ir kad jo būklė atitinka saugaus eksploatavimo reikalavimus; šiai atitikčiai nustatyti registravimo valstybės narės kompetentinga institucija gali atlikti patikrinimus; ir

3. kai registravimo valstybės narės kompetentinga institucija įsitikina, kad orlaivis atitinka išmetamo CO_2 kiekio reikalavimus, taikomus tą dieną, kurią pirmą kartą išduotas tinkamumo skraidyti pažymėjimas;

b) naudotam orlaiviui:

1. kai pateikiami dokumentai, kurių reikalaujama 21.A.174 dalies b punkto 3 papunktyje ir kuriais įrodoma, kad:

i) orlaivis atitinka tipo projektą, patvirtintą pagal tipo pažymėjimą ir bet kokį papildomą tipo pažymėjimą, pakeitimą arba remontą, patvirtintą pagal šį I priedą (21 dalį), ir

ii) buvo laikomasi taikomų tinkamumo skraidyti reikalavimų, ir

iii) orlaivis patikrintas pagal taikytinas Reglamento (EB) Nr. 2042/2003 I priedo (M dalies) nuostatas;

iv) orlaivis atitiko išmetamo CO_2 kiekio reikalavimus, taikomus tą dieną, kurią pirmą kartą išduotas tinkamumo skraidyti pažymėjimas;

2. kai registravimo valstybės narės kompetentinga institucija įsitikina, kad orlaivis atitinka patvirtintą projektą ir kad jo būklė atitinka saugaus eksploatavimo reikalavimus; šiai atitikčiai nustatyti registravimo valstybės narės kompetentinga institucija gali atlikti patikrinimus; ir

3. kai registravimo valstybės narės kompetentinga institucija įsitikina, kad orlaivis atitiko išmetamo CO_2 kiekio reikalavimus, taikomus tą dieną, kurią pirmą kartą išduotas tinkamumo skraidyti pažymėjimas.“;

44) B skirsnio M poskyris pakeičiamas taip:

„21.B.450 **Tipo sertifikavimo pagrindas ir aplinkos apsaugos reikalavimai, kuriais remiantis išduodamas remonto projekto patvirtinimas**

Agentūra nustato visus tipo sertifikavimo pagrindo, nuoroda įtraukto atitinkamai į tipo pažymėjimą, papildomą tipo pažymėjimą arba APU ETSO leidimą, pakeitimus, kurie, agentūros nuomone, būtini siekiant užtikrinti, kad saugos lygis išliktų lygiavertis anksčiau nustatytajam, ir apie juos praneša pareiškėjui, siekiančiam gauti remonto projekto patvirtinimą.

21.B.453 **Remonto projekto patvirtinimo išdavimas**

a) Agentūra išduoda esminio remonto projekto patvirtinimą, jei:

1. pareiškėjas įrodė savo tinkamumą pagal 21.A.432B dalį;

2. pareiškėjas įvykdė 21.A.433 dalies reikalavimus;

3. pagal 21.B.100 dalies a punktą nustatytu mastu dalyvaudama atliekant atitikties įrodymo patikrinimą agentūra nenustatė, kad būtų nesilaikoma tipo sertifikavimo pagrindo ir aplinkos apsaugos reikalavimų, ir

4. nenustatyta jokios ypatybės arba charakteristikos, dėl kurios gaminį galėtų būti pavojinga naudoti pagal paskirtį, dėl kurios jį prašoma sertifikuoti.

b) Agentūra išduoda neesminio remonto projekto patvirtinimą, jei pareiškėjas įvykdė a punkto 2 ir 4 papunkčių reikalavimus ir jei agentūra, pagal 21.B.100 dalies b punktą nustatytu mastu dalyvaudama atliekant atitikties įrodymo patikrinimus, nenustatė, kad būtų nesilaikoma tipo sertifikavimo pagrindo ir aplinkos apsaugos reikalavimų.“;

45) B skirsnio O poskyris pakeičiamas taip:

„21.B.480 **ETSO leidimo išdavimas**

Agentūra išduoda ETSO leidimą, jei:

a) pareiškėjas įvykdė 21.A.606 dalies reikalavimus;

b) pagal 21.B.100 dalies b punktą nustatytu mastu dalyvaudama atliekant atitikties įrodymo patikrinimus agentūra nenustatė, kad būtų nesilaikoma taikytinos ETSO techninių sąlygų arba, jei taikytina, pagal 21.A.610 dalį patvirtintų nuokrypių nuo jų, ir

c) nenustatyta jokios ypatybės arba charakteristikos, dėl kurios orlaivio elementą galėtų būti pavojinga naudoti pagal paskirtį, dėl kurios jį prašoma sertifikuoti.“